

DWUTYGODNIK MIEJSKI

KRAKÓW.PL

Nr 3 (339), 21 lutego 2024

egzemplarz bezpłatny, ISSN 1898-9039

TEMAT NUMERU

Więcej przepraw przez Wisłę

Teatry wychodzą z cienia

Rozmowa z reżyserem Pawłem Miśkiewiczem

Bogatsza Nowa Huta

Kryty basen i hala sportowa już otwarte!

 Kraków

**Śmierć
pięknych
saren**

27–29 lutego

**Teatr
Bagatela**

TEATR „BAGATELA” IM. TADEUSZA BOYA-ŻELEŃSKIEGO - INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

Miasto w liczbach

4

Tyle nowych miniautobusów Automet o długości 7,4 m dołączyło do floty MPK SA w Krakowie.

44

Tyle miesięcy będzie miał wykonawca na przeprowadzenie robót budowlanych związanych z rozbudową Zespołu Szkolno-Przedszkolnego przy ul. Wrony 115.

335

Tyle kilometrów infrastruktury podziemnej zostanie przebudowanych w ramach powstającej linii tramwajowej do Mistrzejowic.

13 972

Tyłu przedsiębiorców skorzystało w ubiegłym roku z pomocy pracowników Referatu ds. CEIDG Wydziału Spraw Administracyjnych UMK.

fol. Bogusław Świerkowski

Romantycznie i praktycznie

Piszę ten felieton w przededniu 14 lutego, czyli walentynek, więc nie mogę zacząć inaczej niż od remontu kładki o. Bernatka i... kłódek miłości. Wiadomo, że podczas wymiany balustrady trzeba je zdemontować. Miasto zdecydowało, że powstanie z nich ławeczka dla zakochanych, dlatego nie ma obaw, że wpłynie to negatywnie na trwałość uczucia. Kłódky, nawet przetopione, wciąż mogą symbolizować wieczną miłość!

Przypomnę w tym miejscu, że zwyczaj wieszania na balustradach kłódek z wygrawerowanymi imionami najprawdopodobniej przywędrował do nas z romantycznej, włoskiej Florencji i znakomicie przyjęły się również w innych miastach i krajach. Z tych popularniejszych można wymienić choćby wrocławski most Tumski czy most biskupa Jordana w Poznaniu.

Takie miejsca przyciągają, rzecz jasna, zakochanych pragnących ślubować sobie wieczną miłość, nowożeńców na sesje zdjęciowe czy turystów polujących na ciekawe zdjęcia. Znacznie ważniejsza jest jednak funkcja komunikacyjna przepraw przez Wisłę, która ułatwia mieszkańcom poruszanie się po mieście. Zatem teraz już całkiem na poważnie – jeśli chcecie dowiedzieć się, jak kładki zmieniają oblicze Krakowa i dlaczego Miasto buduje przeprawę Kazimierz-Ludwinów, zajrzyjcie do tekstu na str. 8. Warto też poznać zdanie krakowskiej przedsiębiorczynie, która opowiada, jak pojawienie się kładki o. Bernatka w 2010 r. wpłynęło na Podgórze.

Na koniec, już w telegraficznym skrócie, polecam informacje o nowych inwestycjach sportowych i wyjątkowym Klubie Rodzica przy ul. Szlak, o pierwszych urodzinach Krakowskiego Centrum Edukacji Klimatycznej, o pomysły na pierwszy w Krakowie społeczny ogród parcelowy. Zapowiadamy też wydarzenia przygotowane z okazji zbliżającej się 20. rocznicy wejścia Polski do Unii Europejskiej – a będzie ich całkiem sporo!

Przyjemnej lektury!

Beata Klejbuk-Goździalska

 Kraków

Krakowskie Centrum Muzyki

INWESTOR

Agencja Rozwoju
Miasta Krakowa

GENERALNY WYKONAWCA

PARTNER

MERCATOR

PROJEKTANT

POLSKI
ŁĄD

Spis treści

5. W skrócie

PRZESTRZEŃ PUBLICZNA

8. Będzie więcej przepraw przez Wisłę
11. Budujemy kładki przez Wisłę! – rozmowa z Katarzyną Pabian

EKOLOGIA

12. Z myślą o klimacie i o środowisku
13. Zarządca ogrodu parcelowego poszukiwany!
13. Krakowska Akademia Klimatu

MIASTO

14. Kraków. Tu żyje się europejsko
15. Nowa Huta bogatsza o kryty basen i halę sportową
16. **KRAKÓW.PL dla dzieci**
18. Gry, przygody i zabawa w Krakowie
19. Teatry wychodzą z cienia – rozmowa z reżyserem Pawłem Miśkiewiczem
20. Kraków teatralną stolicą Polski
22. Kalendarium Prezydenta Miasta Krakowa
22. Prezydent Krakowa uhonorowany w Wiedniu
23. O rodzinnym Krakowie w Brukseli

KULTURA

23. „Daj mi wszystko!”
24. Widziane z Krzysztoforów – felieton Ryszarda Kozika
25. Wyjątkowy klub rodzica

DLA SENIORÓW

26. Rusz głową

RADA MIASTA KRAKOWA

27. Nad dialogiem trzeba pracować – rozmowa z Arturem Buszkiem, wiceprzewodniczącym RMK

HISTORIA

28. Kradzież u pana Wojciecha Kossaka – felieton Michała Kozioła
29. Kalendarium krakowskie

OGŁOSZENIA

31. Pakt dla klimatu

str. 9

str. 12

str. 18

str. 19

str. 25

Wydawca: Urząd Miasta Krakowa, Wydział Komunikacji Społecznej, 31-004 Kraków, pl. Wszystkich Świętych 3-4
Adres redakcji: pl. Wszystkich Świętych 3-4, pok. 341, tel. 12 616-13-86, e-mail: redakcja@um.krakow.pl
Redaktor naczelna: Beata Klejbuk-Goździalska
Zastępca red. naczelnej: Joanna Korta
Sekretarz redakcji: Agata Włodarczyk
Współpracownicy: Michał Kozioł, Tadeusz Mordarski, Paweł Waluś, Beata Sabatowicz, Ryszard Kozik, Aleksandra Mikolaszek, Iwona Gazda, Jan Machowski
Zdjęcia: Bogustaw Świerżowski, Jan Graczyński, Piotr Wojnarowski
Okładka: Jan Graczyński
Projekt graficzny: Pro Art Studio
Korekta: Magdalena Kędziarska-Zaporowska
Skład i taniament: Pro Art Studio
Druk: Drukarnia Leyko Sp. z o.o.
Nakład: 32 tys. egz. ISSN 1898-9039

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i wprowadzania zmian do nadesłanych tekstów. Nadesłanie tekstu nie jest równoznaczne z jego opublikowaniem.

Sposób dystrybucji dwutygodnika miejskiego KRAKÓW.PL:

Dwutygodnik KRAKÓW.PL można otrzymać w budynkach Urzędu Miasta Krakowa przy pl. Wszystkich Świętych 3-4, ul. Grunwaldzkiej 8, ul. Lubelskiej 27, w Rynku Podgórskim 1 i 2, na os. Zgody 2, przy ul. Stachowicza 18, al. Powstania Warszawskiego 10, ul. Dekerta 24, ul. Wielickiej 28a, ul. Sarego 4, w punktach sprzedaży biletów MPK oraz w krakowskich szpitalach, Centrum Handlowym M1, Galerii Bronowice, CH Serenada i siedzibach jednostek miejskich, a także w salonikach prasowych sieci KOLPORTER.

W dniu ukazania się numeru, w godzinach porannych, dwutygodnik rozdawany jest na rondach Grunwaldzkim, Mogiłskim, Matecznego, Kocmyrzowskim, na skrzyżowaniach Kobierzyńska / Grota-Roweckiego, Królewska / al. Mickiewicza, al. Słowackiego / Prądnicka oraz pod Teatrem Bagatela i – w godzinach popołudniowych – na pętlach: Borek Fatęcki i Krowodrza Górka.

Kolejny numer KRAKOWA.PL ukáže się: 6 marca 2024 r.

Budowa Krakowskiego Centrum Muzyki idzie pełną parą / Fot. Jakub Markiewicz, ARMK

Krakowskie Centrum Muzyki na półmetku

Przy ul. Piastowskiej 20 powstaje nowa muzyczna przestrzeń miasta – Krakowskie Centrum Muzyki, której budowa bardzo przyspieszyła.

Dobrze widoczny jest już kształt i rozmiar powstającego w Cichym Kąciku budynku. Stawiane są ściany, montowane belki stropowe i stropodachy. Trwają także prace fundamentowe ostatniego segmentu budynku. Inwestycja, na którą nie może się doczekać muzyczne środowisko Krakowa, zrealizowana jest niemal w 50 proc. Stan surowy zamknięty wraz z kompletną elewacją z białego kamienia i fasadą szklaną oraz murami, a także zagospodarowanie terenu mają być gotowe do listopada tego roku.

– Przed nami kolejny ważny etap budowy – przetarg na prace wykończeniowe KCM. Finalizujemy przygotowania do jego

ogłoszenia. Zależy nam bardzo, by pierwszy koncert w nowej sali muzycznej Krakowa mógł zabrzmieć w I kwartale 2026 r. – mówi Jan Pamuła, prezes Agencji Rozwoju Miasta Krakowa, która realizuje inwestycję.

Przypomnijmy, nowoczesna sala koncertowa będzie siedzibą dwóch krakowskich orkiestr: Capelli Cracoviensis i Sinfonietty Cracovii oraz, co ważne, otwartą przestrzenią zarówno dla wszystkich mieszkańców Krakowa i różnych stron Polski i świata, jak i innych zespołów muzyki poważnej, a także organizatorów koncertów czy festiwalu. Ma to być miejsce, w którym muzyka: klasyczna, współczesna, jazzowa, filmowa czy eksperymentalna będzie współgrała z dzisiejszym rytmem Krakowa, miasta literatury, poezji, sztuki, dziedzictwa i muzyki. (IS-K)

Konkurs

Nasze konkursy pokazują, że krakowianie lubią teatr. Tym razem mamy do zaproponowania spektakle z oferty Teatru Bagatela: „Śmierć pięknych saren” (29 lutego, godz. 19.15) oraz „Henryk Sienkiewicz. Greatest Hits” (7 marca, godz. 19.15).

Aby wziąć udział w konkursie, należy odpowiedzieć na następujące pytania:

1. Jak nazywa się ojciec autora „Śmierci pięknych saren”?
  2. W którym roku Henryk Sienkiewicz został laureatem Nagrody Nobla?
- Odpowiedzi prosimy wysyłać do 23 lutego na adres: redakcja@um.krakow.pl, wraz z informacją: „Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych na potrzeby konkursu” oraz na który spektakl chcą się Państwo wybrać. (PW)

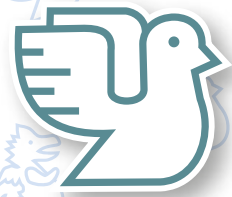
Nie czekaj, zgłoś projekt!

To już ostatnia szansa, by złożyć projekt do tegorocznej edycji budżetu obywatelskiego. Tylko do 1 marca czekamy na pomysły, które już po raz jedenasty pozwolą zmieniać dzielnice i miasto zgodnie z konkretnymi życzeniami jego mieszkańców. Tegoroczny budżet obywatelski to 46 mln zł, z których na projekty dzielnicowe przypadnie 36,8 mln zł, a na zadania ogólnomiejskie – 9,2 mln zł.

Wnioskodawcy składają projekty elektronicznie poprzez stronę budzet.krakow.pl.

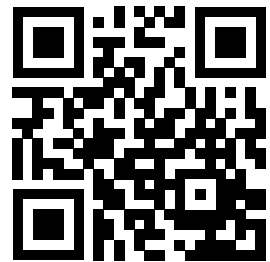
Kompendium wiedzy o BO stanowią odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania, z którymi warto się zapoznać. Z ABC budżetu obywatelskiego można się dowiedzieć, czym jest ogólnodostępność projektu, jak przygotować jego harmonogram i kosztorys, jakie są kwoty minimalne i maksymalne na zadania w tegorocznej edycji oraz co jest niezbędne, aby wniosek był uznany za kompletny. Warto także szukać inspiracji na projekty w banku pomysłów zawierającym propozycje zgłoszone przez mieszkańców. (JK)

Kraków

Krakowska Wyprawka online

TERAZ JESZCZE ŁATWIEJ!

Jeśli urodziło Ci się dziecko:

- zamelduj je w Krakowie
- wypełnij prosty formularz na stronie

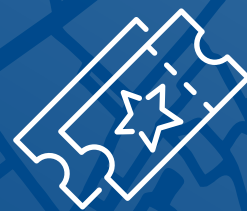
www.wyprawka.krakow.pl

Po spełnieniu warunków otrzymasz Krakowską Wyprawkę.

Dzieje się w Krakowie

DZIEJE SIĘ

22–25 lutego

Cavaliada w Arenie

Największa impreza jeździecka w Polsce. Zawodnicy rywalizują m.in. w skokach przez przeszkody, ujeżdżaniu i powożeniu.

22 lutego–3 marca

XV Dni Komedii dell'Arte

W programie: premierowe pokazy spektaklu „Zan Tempesta”, opera buffa „La Serva Padrona”, a także warsztaty dla uczniów szkół muzycznych i wystawa. Szczegóły na: dnikomedii.pl.

24 lutego

„Kolosowe spotkania w Dworku”

W Dworku Białoprądnickim spotkanie z Krzysztofem Suchowierskim – podróżnikiem, który ma na swoim koncie m.in. samotną wyprawę rowerową na Syberię.

25 lutego

„Królowa Śniegu” w NCK

Ostatni spektakl tegorocznej edycji Festiwalu Teatrów dla Dzieci. Opowieść o Gerdzie, która przemierzyła cały świat, żeby ocalić swojego przyjaciela.

27–29 lutego

Czeski humor w Bagateli

Na scenie przy Karmelickiej „Śmierć pięknych saren” – pełen wzruszeń i lubianego czeskiego humoru spektakl w reżyserii Jana Szurmieja.

do 29 lutego

Obrazy z kalendarza

Czarna Galeria CENTRUM zaprasza do obejrzenia obrazów, zdjęć i grafik ze zbiorów NCK, które posłużyły jako ilustracje do kalendarza ściennego.

1–22 marca

Festiwal Kobiet

ARTzona Ośrodka Kultury Norwida zaprasza na dziesiątą, jubileuszową edycję Festiwalu Kobiet „Heroina. Bohaterka”. Motywem przewodnim wydarzeń będzie ciało.

1 marca

Razem raźniej

Klub Mirage zaprasza na rodzinne warsztaty będące połączeniem ćwiczeń ruchowych i muzycznych z elementami tańca, śpiewu i relaksacji.

1–3 marca

BookGame po raz drugi

W EXPO Kraków Festiwal i Targi Gier Planszowych – prawdziwa gratka m.in. dla miłośników RPG i gier strategicznych.

Nagrodę odebrali przedstawiciele Urzędu Miasta Krakowa oraz Fundacji „Step by Step in Kraków” / Fot. archiwum Wydziału ds. Przedsiębiorczości i Innowacji UMK

Kraków z nagrodą Super Samorząd

2 lutego w siedzibie Fundacji im. Stefana Batorego w Warszawie wręczono Nagrody Super Samorząd i Super Głos 2023. Urząd Miasta Krakowa wraz z Fundacją „Step by Step in Kraków” zostali docenieni za działania na rzecz integracji społeczności ukraińskiej.

W imieniu Urzędu Miasta Krakowa statuetkę odebrali Wojciech Łaptaś – zastępca dyrektora Wydziału ds. Przedsiębiorczości i Innowacji, oraz Piotr Zapolski, pracownik Punktu Obsługi Przedsiębiorcy, konsultant ds. cudzoziemców.

Super Samorząd to nagroda dla organizacji społecznych i nieformalnych grup mieszkańców oraz władz samorządowych za partnerską współpracę przy realizacji oddolnych inicjatyw, poprawiających funkcjonowanie lokalnych społeczności. Laureaci

zostali wybrani spośród 183 grup uczestniczących w ubiegłorocznej edycji akcji „Masz Głos” Fundacji Batorego. Akcja „Masz Głos” to ogólnopolski projekt fundacji prowadzony od 2006 r., który wspiera dialog i współpracę pomiędzy społecznościami lokalnymi a władzami samorządowymi.

Nagrodę Super Głos otrzymały organizacje społeczne i nieformalne grupy mieszkańców, które wykazały się wyjątkową konsekwencją działań i umiejętnością szukania niestandardowych rozwiązań oraz mobilizacji mieszkańców.

Wydarzeniu towarzyszyła debata „Wyście sobie, a my sobie? Demokracja w Polsce na co dzień” z udziałem badaczek i badaczy oraz ludzi pióra, którą poprowadził Edwin Bendyk – prezes Fundacji Batorego. (SP)

„Mieszkanie za remont”

Od 1 do 29 marca osoby zainteresowane wynajmem lokalu od Gminy w zamian za wykonanie w nim remontu będą mogły składać wnioski do trzeciej edycji programu „Mieszkanie za remont”. Program przeznaczony jest dla osób, które mieszkają w Krakowie, ale nie posiadają nieruchomości na własność, nie są też współwłaścicielami mieszkania w Krakowie lub w pobliskich powiatach: krakowskim, wielickim lub proszowickim. Wnioskodawcy nie mogą też posiadać zadłużenia z tytułu korzystania z lokalu mieszkalnego wchodzącego w skład mieszkaniowego zasobu Gminy i muszą spełniać określone warunki dochodowe. Po przeprowadzeniu remontu (w okresie 12 miesięcy) lokal wynajmowany jest wnioskodawcy na czas nieokreślony, a stawka czynszu za 1 m kw. mieści się w przedziale od 5,96 zł/m kw. do 15,22 zł/m kw. Więcej informacji o programie, w tym kryteriach dochodowych, jakie muszą spełniać wnioskodawcy, można znaleźć na stronach Biuletynu Informacji Publicznej Miasta Krakowa lub w siedzibie Wydziału Mieszkalnictwa UMK przy Rynku Podgórskim 1. (red.)

Pamięć o wypędzonych

10 lutego 2024 r. w siedzibie Centrum Dokumentacji Zsytek, Wypędzeń i Przesiedleń Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie (w Forcie nr 52 i 1/2 N „Skotniki”) odbyła się 84. rocznica pierwszej masowej deportacji polskich obywateli w głąb ZSRS podczas II wojny światowej. Obchody 10 lutego 1940 r. w Forcie „Skotniki” to już wieloletnia tradycja. Organizowane są one ze Związkiem Sybiraków w Krakowie oraz Małopolskim Urzędem Wojewódzkim. Podczas tegorocznych obchodów otwarto drugą część stałej wystawy w Forcie „Skotniki”, która dotyczy wyjścia polskich obywateli wraz z polską armią pod dowództwem gen. Władysława Andersa z Rosji sowieckiej. Jest to uroczysty początek obchodów 80. rocznicy zwycięstwa pod Monte Cassino II Korpusu Polskiego, którego oddziały składały się w większości z Sybiraków. (red.)

84. rocznica pierwszej masowej deportacji obywateli polskich w głąb ZSRS odbyła się w Forcie „Skotniki” / fot. archiwum Centrum

Będzie więcej przepraw przez Wisłę

Kazimierz i Stare Podgórze od 2010 r. nierozdzielnie łączy kładka o. Bernatka / fot. Jan Graczyński

Tadeusz Mordarski

Media piszą o niej: „spektakularna” i „futurystyczna”. I rzeczywiście taka ma być kładka pieszo-rowerowa łącząca Kazimierz z Ludwinowem, przy której prace już trwają. Inwestycja ma służyć przede wszystkim mieszkańcom, skrócić czas podróży oraz ożywić brzegi Wisły. Czy kolejne przeprawy odmienią oblicze Krakowa w najbliższych latach?

We współczesnym mieście zdominowanym przez samochód kładka pieszo-rowerowa staje się symbolem nowej jakości w planowaniu przestrzeni miasta przyjaznego pieszym. Pamiętać należy też, że pełni ona nie tylko funkcję komunikacyjną, ale w wielu przypadkach staje się kultowym punktem orientacyjnym na mapie miasta – nie ma wątpliwości Jerzy Muzyk, wiceprezydent Krakowa.

Kładka Kazimierz – Podgórze

Oddana w 2010 r. przeprawa nazwana imieniem ojca Laetusa Bernatka była pierwszą tak okazałą kładką pieszo-rowerową przez Wisłę. O razu stała się jednym z symboli Krakowa. Łącząc Kazimierz ze Starym Podgórzem, ożywiła przede wszystkim tę drugą dzielnicę. – W parterach budynków pojawiły się nowe lokale handlowe i gastronomiczne, których ogródki „wychodzą”

w przestrzeń ulicy, przyjmującej formę salonu miejskiego. Centrami aktywności stały się okolice przyczółków kładki po obu stronach rzeki: tworzy się lokalne subcentrum, wzdłuż brzegów zakotwiczone barki, na których prowadzona jest działalność gastronomiczna. Ponadto nastąpiła istotna zmiana w funkcji i wyglądzie przestrzeni od strony Podgórza. Dotychczas zapuszczone i niedoinwestowane obiekty poddane zostały

Oddana w 2010 r. przeprawa nazwana imieniem ojca Laetusa Bernatka była pierwszą tak okazałą kładką pieszo-rowerową przez Wisłę. O razę stała się jednym z symboli Krakowa. Łącząc Kazimierz ze Starym Podgórzem, ożywiła przede wszystkim tę drugą dzielnicę. – W parterach budynków pojawiły się nowe lokale handlowe i gastronomiczne, których ogródki „wychodzą” w przestrzeń ulicy, przyjmującej formę salonu miejskiego.

W największej mierze korzystają z niej rowerzyści. – Ta przeprawa ma szczególne znaczenie dla powiązania sieci tras rowerowych na terenie Krakowa, w tym dla poprawy komfortu ich użytkowników. Budowa nowoczesnej i zintegrowanej infrastruktury komunikacyjnej na Wiśle usprawniła przejazd pomiędzy obszarami miasta zlokalizowanymi po przeciwnych stronach rzeki – mówi wiceprezydent Muzyk. – Jest to doskonała alternatywa dla mostu Powstańców Śląskich. Teraz można spokojnie dojechać z Zabłotcia do centrum miasta – dodaje pan Piotr, rowerzysta i pracownik jednej z korporacji.

zabiegom modernizacyjnym, przestrzeń publiczna zyskała nowy wystrój i funkcje – wylicza Jerzy Muzyk. A przypomnijmy, że podczas budowy przeprawy ta spotkała się z szeregiem protestów. Kiedyś czytaliśmy o nich w mediach, a dziś pozostały po nich nawet wzmianki w... Wikipedii. „Część mieszkańców krytykowała użyteczność kładki. Zbudowano ją w sąsiedztwie dwóch innych mostów, które już posiadają ciągi piesze o wystarczającej szerokości” – czytamy. Drugim zarzutem było to, że Podgórze stanie się „impresownią” dla spragnionych wrażeń turystów. Jak pokazało życie, obie te obawy były nieuzasadnione. Piesi i rowerzyści bardzo chętnie korzystają z tej przeprawy, a i nocny spokój mieszkańców Podgórza nie został zakłócony. Dziś trudno znaleźć więc osoby niezadowolone z tej inwestycji. – Budowa kładki dała nam nowy oddech – mówi Katarzyna Pabian, mieszkanka Podgórza, która prowadzi w tej dzielnicy własny biznes. [Cały wywiad na str. 11].

Kładka Grzegórzki – Zabłotcie powstała w ramach inwestycji kolejowej / Fot. Bogusław Świerzowski

Kładka Kazimierz – Ludwinów

Ta inwestycja ruszyła już na dobre. Obiekt połączy bulwar Inflancki pomiędzy ulicami Skawińską a Wietora po stronie Kazimierza z bulwarem Wołyńskim w pobliżu ul. Ludwinowskiej po stronie Ludwinowa, umożliwiając pieszym i rowerzystom przekroczenie Wisły z pominięciem istniejących mostów drogowych. Konstrukcję kładki tworzą dwa stalowe łuki o zmiennych wysokościach zamocowane w masywnych żelbetonowych podporach. – Nowa kładka służyć będzie przede wszystkim mieszkańcom Kazimierza i Starego Podgórza. Niewątpliwie przyczyni się do poprawy dostępności mieszkańców Kazimierza do ogólnomiejskich ciągów komunikacyjnych i przystanków przesiadkowych transportu publicznego (ul. Kalwaryjska, Konopnickiej) – opisuje Jerzy Muzyk. Dodaje, że dzięki powstającej przeprawie mieszkańcy Kazimierza będą mieli łatwiejszy dostęp do terenów rekreacyjnych: parku Bednarskiego, parku rzecznoego ▶

Kładka Grzegórzki / Kazimierz – Zabłotcie

Przeprawa przy Galerii Kazimierz powstała w czerwcu ubiegłego roku w ramach inwestycji PKP PLK.

Tak będzie wyglądać kładka Kazimierz – Ludwinów / wiz. archiwum ZIM

► Wilga czy Zakrzówka. Powiązana zostanie też sieć istniejących i planowanych tras rowerowych po obu stronach rzeki.

Część mieszkańców narzeka jednak, że przez powstającą inwestycję ruch pieszych w ich spokojnym do tej pory miejscu zamieszkania znacznie się zwiększy, a nocne imprezy nie pozwolą im zasnąć. – Warto podkreślić, że kładka ludwinowsko-kazimierska, w odróżnieniu od już istniejących, będzie przede wszystkim funkcjonalnie obsługiwać ciągi bulwarów wiślanych. Nie jest bowiem zlokalizowana w osiach ulic, jak w przypadku kładki Bernatka, a zatem wymuszać będzie inne rodzaje zachowań komunikacyjnych. Z tego względu nie należy podzielać obaw co do nadmiernego zwiększenia ruchu pieszego w krętym układzie uliczek południowego Kazimierza. Do jego centrum łatwiej będzie dotrzeć za pośrednictwem bulwarów – przekonuje wiceprezydent Muzyk. Kładka ma zostać oddana do użytku na początku 2026 r.

Kładka Zwierzyniec – Dębniki

Pomysł na budowę kładki pieszo-rowerowej przez Wisłę pomiędzy Zwierzyncem a Dębnikami ma już kilka lat. Do tej pory zaprojektowano dwa warianty kładki: podwieszaną i wstęgową. Na bazie opinii Miejskiego Konserwatora Zabytków został wybrany drugi z wariantów, który cechuje minimalistyczna forma wyrazu konstrukcji nośnej, która w perspektywie bulwarów tworzy cienką linię. Realizacja inwestycji zależy jednak od wielu czynników. Jej zwolennikiem jest Andrzej Kulig, zastępca prezydenta. – Jestem przekonany,

że te tereny po obu stronach Wisły wymagają połączenia kładką – mówi. Konieczne zatem są m.in.: doszczegółowienie lokalizacji przeprawy w celu zminimalizowania „wejścia” w tereny prywatne, wprowadzenie zmian w zapisach obowiązującego na tym terenie Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego, a wreszcie przygotowanie projektu budowlanego i uzyskanie zgód administracyjnych na realizację. Te działania będą mogły zostać podjęte po zabezpieczeniu środków finansowych.

Inne przeprawy przez Wisłę

Andrzej Kulig zapowiada także, że rozwój Krakowa, jeśli chodzi o przeprawy przez Wisłę, nie może opierać się wyłącznie o kładki pieszo-rowerowe. Muszą one zostać uzupełnione także mostami oraz tunelami.

– W przyszłej kadencji koniecznością jest ogłoszenie konkursu architektonicznego na nowy most Grunwaldzki. W tej chwili dochodzi bowiem do jego śmierci technicznej. Pochodzi on z 1972 r., a liczba przejeżdżających tamtędy tramwajów sprawiła, że konieczne jest zbudowanie całkowicie nowej konstrukcji, która zajmie miejsce starej – tłumaczy wiceprezydent. Twierdzi, że nowa koncepcja mostu ma być nie tylko dopasowana do charakteru okolicy, ale także silnie uwzględniająca wspomniany duży ruch tramwajowy.

Zdaniem Andrzeja Kuliga potrzebna jest także przeprawa bliżej zachodnich granic Krakowa, by połączyć północny i południowy zachód. – I tam, w ramach Trasy Pychowickiej, powinien powstać tunel dla

Dlaczego warto zbudować kładkę Kazimierz –

Ludwinów?

- dogodne połączenie dla pieszych i rowerzystów z pominięciem istniejących mostów drogowych,
- usprawnienie podróży i skrócenie czas dojazdu pomiędzy obszarami miasta zlokalizowanymi po przeciwnych stronach rzeki,
- zwiększenie dostępności i atrakcyjności dla mieszkańców terenów sąsiadujących z nową przeprawą,
- ożywienie brzegów Wisły i jej bulwarów,
- poprawa niezawodności infrastruktury komunalnej po obu stronach Wisły dzięki przebudowie sieci podziemnych,
- realizacja z minimalną ingerencją w roślinność – wycinka jedynie 2 drzew (w zamian nasadzenia 8 drzew), przesadzenie 1 drzewa,
- uzyskanie dofinansowania w wysokości 65 mln zł w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych,
- projekt jest realizowany przede wszystkim z myślą o mieszkańcach Krakowa, a nie o turystach odwiedzających nasze miasto.

Co dalej z kłódkami miłości?

Kłódky, które wieszali zakochani na siatce kładki o. Bernatka, wkrótce zmienią lokalizację. Ma to związek z rozpoczętym w lutym remontem balustrad. Na kładce wymienione zostaną zniszczone przęsła, a siatkę zastąpią pionowe elementy, które mają poprawić bezpieczeństwo.

Roboty przebiegają w dwóch etapach. W trwającym właśnie pierwszym etapie remontowana jest balustrada przy ciągu dla pieszych. W drugim, w III kwartale tego roku, zamontowana zostanie nowa balustrada przy drodze dla rowerów. Krakowianie zgłosili ponad 600 pomysłów na to, co zrobić z kłódkami. Ostatecznie podjęto decyzję, że powstanie z nich ławeczka zakochanych.

samochodów. Na ten moment nie wiemy jeszcze, w którym dokładnie miejscu, bo czekamy na decyzję rządu dotyczącą tzw. kanatu ulgi. Jeśli zostanie on wykreślony z dokumentów, wówczas koszt budowy tunelu znacznie spadnie, bo ten nie będzie musiał być bardzo głęboko pod ziemią – tłumaczy.

To jednak nie koniec. Andrzej Kulig zaznacza, że potrzebny będzie także kolejny tunel pod Wisłą. Tym razem ma to być przekop, którym pojadą wagony drugiej linii metra. – Na razie jest to melodia przyszłości, ale trzeba myśleć o metrze, które połączy północ i południe Krakowa – zapowiada zastępca prezydenta.

Katarzyna Pabian
krakowianka, mieszkanka Podgórze, przedsiębiorca

Budujmy kładki **przez Wisłę!**

Przestrzeń miejska jest nas wszystkich, ona nie jest reglamentowana. Oczywiście, że trzeba rozmawiać, ale to powinien być dialog z mieszkańcami całego miasta, a nie tylko z małą grupą ludzi mieszkających w pobliżu – mówi o prowadzeniu miejskich inwestycji Katarzyna Pabian, mieszkanka Podgórze i przedsiębiorca. W rozmowie z Tadeuszem Mordarskim opowiada, w jaki sposób budowa kładek przez Wisłę ożywia Kraków oraz dlaczego miasto powinno się zwrócić w kierunku rzeki.

Jak z perspektywy czasu i oczami mieszkanki Podgórze, prowadzącej także biznes w tej dzielnicy, ocenia Pani budowę kładki Ojca Bernatka?

Katarzyna Pabian: Przede wszystkim Podgórze wreszcie się ożywiło. Teraz mamy poczucie, że nie jest to osobne miasto, ale integralna część Krakowa.

Czy przez to Podgórze nie stało się kolejną „imprezownią”?

KP: A widzi tu pan „imprezownię”?! Przy samej kładce dwie czy trzy kamienice rzeczywiście przerobione są na apartotele, przeznaczone na krótkie najmy, ale kawałeczek dalej jest już część mieszkalna, w której mieszkańcy dobrze się czują. Nie ma mowy o zakłócaniu porządku czy uciążliwych, pijackich ekscesach. Wręcz przeciwnie, ożywienie tego terenu znacząco wpłynęło na poprawę bezpieczeństwa. Dawniej były tu miejsca, w które nikt nie chodził, nawet strażnicy miejscy. Teraz są tam ludzie, spacerują, robią sobie zdjęcia. Nie ma tu problemu, który może występować na Starym Mieście, że pojawiają się pijani turyści i robią burdy. Nie ma też kłopotu z lokalnymi chuliganami, którzy kiedyś bywali uciążliwi. Wiem, co mówię, bo z Podgórzem jestem związana od dziecka. Mieszkaliśmy przy jednej z ulic przy parku Bednarskiego, a moja mama bała się mnie puścić samą na przystanek Korona, bo można było dostać w nos. Dziś jest tu weselej, bezpieczniej, milej i czystiej. Gdybym tylko mogła, tobym „pocięła” tę Wisłę kładkami w wielu innych miejscach. Bardzo kibicuję kładce na Ludwinów. Widziałam projekt i uważam, że wygląda przepięknie. Dziwią mnie ci, którzy mają w głowach tylko to, że to kładka dla turystów i imprezowiczów. Przecież to będzie przestrzeń dla wszystkich, a w szczególności dla mieszkańców.

A jednak są tacy, którzy obawiają się, że kładka zakłóci ich spokój.

KP: Jeżeli ktoś chce mieć swój własny, prywatny teren, to powinien się wyprowadzić do domu pod lasem, zamknąć ten dom na kłódkę i wtedy sobie może mówić, że to jest jego własność. Natomiast przestrzeń miejska jest nas wszystkich, ona nie jest reglamentowana. Oczywiście, że trzeba rozmawiać, ale to powinien być dialog z mieszkańcami całego miasta, a nie tylko małą grupą ludzi mieszkających w pobliżu. Przecież taki park Bednarskiego, zrobiony za wiele milionów złotych, jest dostępny dla wszystkich, a nie tylko dla

mieszkańców Podgórze. Pieniądze są miejskie, czyli wszystkich. I wszyscy powinni móc z tego korzystać. Nie zamykajmy się na protest grupki mieszkańców, którzy torpedują jakąś inwestycję. Jestem przekonana, że zagospodarowanie otoczenia wokół powstającej kładki na pewno spowoduje, że przedsiębiorcy będą chcieli otworzyć swój biznes. Nie mówię o „imprezowni”, ale o fajnych miejscach, w których jedni mogą spędzić czas, a drudzy znaleźć pracę. Nie bójmy się ludzi. Gdyby dziś rynek Dębnicki wyglądał tak jak rynek Podgórski, to na pewno by ożył. Tymczasem teraz sprawia wrażenie nieuporządkowanej, wręcz brudnej przestrzeni.

Trzeba ożywić Wisłę. Trzeba postawić oświetlenie tu, gdzie go jeszcze nie ma. Trzeba budować kładki. Ludzie nie powinni bać się tam spacerować czy biegać. Nie może być ciemnych zakamarków i bałaganu. Każda taka inwestycja to wartość dodana.

Kraków powinien się zwrócić w stronę Wisły?

KP: Tak, bo ta rzeka jest zupełnie niewykorzystana. To się zmienia, ale zbyt wolno. Trzeba ożywić Wisłę. Trzeba postawić oświetlenie tu, gdzie go jeszcze nie ma. Trzeba budować kładki. Ludzie nie powinni bać się tam spacerować czy biegać. Nie może być ciemnych zakamarków i bałaganu. Każda taka inwestycja to wartość dodana. Ostatnio odkryłam też Wisłę z poziomu kajaka, często pływam z moim czteroletnim dzieckiem. Kraków z tej perspektywy jest przecudowny. Niestety brakuje miejsc, w których kajak można wypożyczyć. Myślę, że przy kładkach powinny powstawać takie punkty, by ożywić ruch na Wiśle. Bardzo żałuję, że do tej pory nie powstała też marina, która niegdyś była planowana przy stopniu wodnym Dąbie. Może teraz Kraków jest już na nią gotowy?

Z myślą o klimacie i środowisku

Klaudia Jakubek

Krakowskie Centrum Edukacji Klimatycznej ma już rok! Od jego otwarcia odbyło się ponad 250 wydarzeń, w których wzięło udział ponad 5 tys. krakowian. Warsztaty, wykłady, spotkania autorskie czy rozmaite akcje – wszystkie były związane z klimatem, środowiskiem naturalnym czy ekologią.

Krakowskie Centrum Edukacji Klimatycznej przy ul. Wielopole 17 to wyjątkowe miejsce na mapie miasta, powstałe z inicjatywy uczestników pierwszego Krakowskiego Panelu Klimatycznego. – Centrum ma ambicję kształtowania wśród mieszkańców postaw proklimatycznych i prośrodowiskowych, nawyków oraz wyborów, zmierzających do osiągnięcia w przyszłości neutralności klimatycznej – mówi Ewa Catus, pełnomocniczka prezydenta Krakowa ds. edukacji klimatycznej.

Przestrzeń Centrum została oczywiście zaprojektowana z myślą o środowisku, stąd użycie naturalnych materiałów, wypełnienie pomieszczenia roślinnością i rozwiązania ograniczające zużycie wody i energii.

Edukacja, współpraca, inspiracja

Podczas spotkań z ekspertami goście Centrum mogli dowiedzieć się m.in., dlaczego warto kupować rzeczy z drugiej ręki, jak współczesny przemysł modowy i konsumpcjonizm wpływają na klimat, jak stworzyć szafę kapsułową czy skomponować dietę przyjazną planecie. Uczestnicy mieli także okazję poznać założenia gospodarki obiegu zamkniętego, ekologicznego podróżowania oraz ideę niemarnowania żywności czy wskazówki dla prawidłowej segregacji odpadów. Podczas zajęć warsztatowych z surowców wtórnych powstawały przedmioty codziennego użytku, ozdoby, maskotki itp.

KCEK to przestrzeń współdzielona – udostępniana organizacjom i instytucjom chcącym realizować działania ukierunkowane na zwiększenie wiedzy i świadomości klimatycznej mieszkańców.

Centrum regularnie organizuje wykłady z ekspertami oraz projekcje filmów edukacyjnych, wprowadzających w problematykę ochrony środowiska i klimatu, a także zaprasza do dyskusji, polemiki i wymiany doświadczeń. Ponadto gości autorów książek i poradników poświęconych zagadnieniom klimatu i ekologii, m.in. Sylwię Majcher, autorkę „Gotuję, nie marnuję. Kuchnia zero waste po polsku” i „Wykorzystaj, nie marnuj. 52 wyzwania Zero Waste” oraz współautorkę publikacji „Obwarzanek po polsku” – Joannę Erbel.

A w czytelni można znaleźć starannie dobrane pozycje: popularnonaukowe o klimacie,

zieleni i przyrodzie, miejskim ogrodnictwie czy gotowaniu przyjaznym planecie.

Projekty edukacyjne

Centrum Edukacji Klimatycznej swoją misję realizuje nie tylko we własnych wnętrzach. W 2023 r. pod jego patronatem powstał innowacyjny, miejski projekt, skierowany do uczniów krakowskich szkół podstawowych „Akademia Bohaterów Klimatu”. Podczas dziesięciu spotkań dotyczących recyklingu uczniowie podejmowali wyzwania związane z właściwym postępowaniem z odpadami, np. z ich ponownym przetwarzaniem.

Centrum wzięło również aktywny udział w pikniku pod nazwą „Wszystko o Transporcie” w ramach Europejskiego Tygodnia Mobilności, proponując mieszkańcom warsztaty plastyczne poświęcone transportowi miejskiemu oraz śladowi węglowemu i sposobom na jego zmniejszenie.

Centrum docenione nie tylko przez mieszkańców

Centrum jest już adresem dobrze znanym krakowianom. W zajęciach uczestniczą grupy przedszkolaków czy uczniów, którzy zgodnie potwierdzają: „W Centrum jest super, czas szybko mija i zawsze chętnie wracamy na kolejne zajęcia!”, „Uczestniczymy w ciekawych zajęciach” i „Uczymy się o klimacie i przyrodzie w ciekawy i fajny sposób”. Bardzo częstymi gośćmi Centrum są również członkowie Centrów Aktywności Seniorów, a przede wszystkim pasjonaci oddani idei dbania o klimat i planetę, nasze miasto i najbliższe otoczenie, dobrostan obecnych i przyszłych pokoleń. – To miejsce ma ogromny potencjał edukacyjny i społeczny. Jestem pod wrażeniem zaangażowania uczniów w dbanie o nasze środowisko i klimat. Centrum stwarza niepowtarzalną okazję do rozwoju naszej społeczności i kształtowania świadomości ekologicznej – podkreśla Monika Mendyka, nauczycielka edukacji wczesnoszkolnej.

Działalność Centrum została doceniona w konkursie Eco Miasto, organizowanym przez UNEP/GRID-Warszawa oraz Ambasadę Francji w Polsce. Nagrodę przyznano za kompleksowe podejście do gospodarki odpadami oraz aktywne zaangażowanie w realizację działań edukacyjnych.

Wyróżnienie to potwierdza determinację Krakowa w tworzeniu ekologicznego miasta. – Centrum Edukacji Klimatycznej odgrywa w nim istotną rolę, współtworząc zaangażowaną i świadomą społeczność lokalną, wspierającą miasto na drodze do zeroemisyjności w duchu zrównoważonego rozwoju – mówi Małgorzata Starnowska, zastępca dyrektora Wydziału Gospodarki Komunalnej i Klimatu Urzędu Miasta Krakowa.

Centrum ma ambicję kształtowania wśród mieszkańców postaw proklimatycznych i prośrodowiskowych / fot. archiwum CEK

Zarządca ogrodu parcelowego **poszukiwany!**

Aleksandra Mikolaszek

W Krakowie powstanie niebawem pierwszy społeczny ogród parcelowy. Już w czerwcu poznamy projekt zagospodarowania działki przy ul. Orlej, na której krakowianie będą mogli siać, zbierać, plewić i spędzać czas w malowniczym otoczeniu Lasu Wolskiego.

Czym jest społeczny ogród parcelowy? To połączenie dwóch idei – dobrze znanych już w naszym mieście ogrodów społecznych oraz ogródków działkowych. Działka, na której zostanie zorganizowany ogród, podzielona będzie na mniejsze parcele (poletka), które mieszkańcy za niewielką opłatą będą mogli dzierżawić. To, co odróżnia taki ogród od ogrodów działkowych, to współdzielenie zasobów, tj. narzędzi, wody, terenu do piknikowania i rekreacji. Wszystko to jest wspólne, a koszty eksploatacji pokrywane są z opłat użytkujących rabaty ogrodników. Orodnicy razem troszczą się też o przestrzeń wspólną oraz współdecydują o kluczowych kwestiach.

Istotną rolę w takim modelu użytkownika odgrywa zarządca ogrodu. Zazwyczaj

jest nim jakaś organizacja pozarządowa. Zajmuje się ona kwestiami związanymi z codziennym funkcjonowaniem ogrodu, ale również prowadzi na tym terenie działania edukacyjne i eventowe, dzięki którym popularyzuje ogrodnictwo miejskie i edukację ekologiczną wśród mieszkańców. Taki model miejskiego ogrodnictwa z powodzeniem uprawiany jest w innych krajach Europy. W Krakowie, który jest liderem ogrodnictwa miejskiego w Polsce, powstanie pierwsza taka przestrzeń w naszym kraju.

Na terenie przyszłego ogrodu przy ul. Orlej rośnie już dziś wiele okazałych drzew owocowych tj. śliwy, jabłonie, wiśnie i orzechy, co stanowi dodatkowy atut tego miejsca. Całość planowanej infrastruktury (domki narzędziowy, układ rabat, strefa rekreacyjna, przyłącza wody, ogrodzenie

itp.), zrealizowana zostanie w ramach działań pilotażowego projektu CoFarm4Cities. Pozwoli to również, aby do końca trwania projektu, czyli do marca 2026 r., dzierżawa rabaty była bezpłatna dla przyszłych ogrodników.

Aktualnie powstaje projekt ogrodu, którego wstępne założenia omawialiśmy wspólnie z krakowianami chętnymi włączyć się w taką formę ogrodnictwa miejskiego.

Wszystkie organizacje zainteresowane współpracą i pełnieniem funkcji zarządcy społecznego ogrodu parcelowego proszone są o bezpośredni kontakt z ZZM na adres mailowy biuro@zzm.krakow.pl.

Krakowska Akademia Klimatu

Trwają zapisy na 5. Krakowską

Akademii Klimatu, która w tej edycji jest skierowana do młodzieży klas VII oraz VIII szkół podstawowych.

Krakowska Akademia Klimatu to spotkania edukacyjno-kulturalne, które łączą wiedzę na temat ochrony środowiska z pokazami najlepszych filmów ekologicznych ostatnich lat. To także dyskusje z twórcami filmów i ekspertami.

Zapraszamy do uczestnictwa w akademii i organizowania wyjść klasowych. Zajęcia w ramach Akademii są bezpłatne.

Uczestników spotkań mogą zgłaszać nauczyciele, pracownicy szkół na stronie: akademiiaklimatu.eu/krakow/ lub mailowo: akademia@greenfestival.pl.

Terminy spotkań (miejsmem wszystkich spotkań jest Nowohuckie Centrum Kultury, godz. 9.30–13.00):

- 29 lutego – „Woda – nowe złoto”
- 22 marca – „Niewolnicy rzeczy”
- 18 kwietnia – „Transport jutra”.

Program akademii 29 lutego:

- dyskusja z ekspertami
  - pokazy filmów: „Animal” (reż. C. Dion), „Historia wody butelkowanej” (reż. A. Leonard), „Woda = życie” (reż. M. Zare)
  - interaktywny quiz dla młodzieży.
- Projekt jest realizowany przez Fundację Green Festival, na zlecenie Urzędu Miasta Krakowa. W latach 2022–2023 w 16 spotkaniach wzięło udział ponad 12 tys. uczniów (red.)

Przy ul. Orlej powstanie pierwszy w mieście społeczny ogród parcelowy / fot. archiwum ZZM

Główna siedziba MuFo przy ul. Rakowickiej / fot. Bogusław Świerzowski

Kraków. Tu żyje się europejsko!

Korneliusz Grabka

Zapraszamy do świętowania 20-lecia członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Tegoroczna rocznica jest okazją do podsumowania ostatnich dwóch dekad. Rozpoczynamy też cykl wydarzeń dla mieszkańców ukazujących pozytywne efekty zachodzących zmian.

Równe szanse na poziomie rozwiniętych państw Europy Zachodniej, większa swoboda przemieszczania, kształcenia i warunki do rozwoju kariery zawodowej, a także możliwość decydowania o przyszłości Wspólnoty – to zyskałyśmy po wstąpieniu do Unii Europejskiej 1 maja 2004 r. Otrzymałyśmy także dostęp do środków finansowych przeznaczonych m.in. na realizację spójnej strategii w zakresie ochrony środowiska, transportu, a także wspierających regiony i rozwój społeczny.

Fundusze unijne w Krakowie

Ostatnie dwudziestolecie zaowocowało realizacją ponad 420 projektów obejmujących szereg dziedzin, w tym kulturę,

edukację, rewitalizację, turystykę, zdrowie. Wsparcie z Funduszy Europejskich wyniosło w tym czasie ok. 5 mld zł. Dzięki temu Kraków uzyskał możliwość organizowania koncertów, festiwali i wystaw w nowoczesnym Centrum Kongresowym ICE Kraków. Usprawnił komunikację zbiorową, budując estakadę tramwajową łączącą ulice Lipską i Wielicką, wprowadził wysokie standardy zasad gospodarki odpadami wraz z budową Ekospalarni. Stworzyliśmy też setki nowych miejsc w kilkunastu oddziałach przedszkolnych i żłobkach. Razem z mieszkańcami chcemy świętować sukcesy Krakowa związane z 20-letnim członkostwem w Unii – już 22 lutego zainaugurujemy w Pałacu Krzysztofory program wydarzeń

związanych z rocznicą. Będą gry terenowe, konkursy, filmy prezentujące efekty unijnej transformacji oraz okolicznościowy folder.

Dni otwarte

W dniach 2–24 marca zapraszamy na Dni Otwarte (zob. str. 32), czyli cykl weekendowych spotkań z mieszkańcami, podczas których krakowskie instytucje pokażą realny wpływ Funduszy Europejskich na rozwój ich działalności. Dla uczestników spotkań przygotowano m.in. konkursy wiedzy o Unii Europejskiej i Funduszach w Krakowie. Jakie atrakcje czekają na odwiedzających?

W pierwszy weekend MPK zaprezentuje dofinansowane ze środków unijnych autobusy i tramwaje. Swoje lokalizacje udostępni Muzeum Krakowa, a od 1 maja zaprasza do Pałacu Krzysztofory na wystawę poświęconą 20-leciu wejścia Polski do Unii. Również Apteka Designu otworzy drzwi do miejsca, gdzie design spotyka się z nauką i nowymi technologiami, do kreatywnej przestrzeni będącej punktem spotkań i współpracy krakowian.

Kolejne weekendy to wydarzenia w Muzeum Fotografii, Muzeum Sztuki Współczesnej oraz w Nowohuckim Centrum Kultury, które – oprócz stałych wystaw – proponuje możliwość zajrzenia do przestrzeni na co dzień niedostępnych dla odwiedzających. Centrum Kultury Podgórze przygotowało warsztaty inspirowane kulturą krajów członkowskich UE, a CK Dworek Białoprądnicki w swoich filiach zorganizuje warsztaty dla osób w każdym wieku. Krakowian zaprasza również Centrum Edukacji Ekologicznej „Symbioza” w Lesie Wolskim, które poprowadzi zwiedzanie z audioprzewodnikiem.

Na ostatnie spotkania zapraszamy do Muzeum Inżynierii i Techniki oraz do krakowskiej Ekospalarni. Atrakcji z pewnością nie zabraknie!

Szczegółowy program Dni Otwartych dostępny jest na stronie: ue.krakow.pl

Krakowska Ekospalarnia to jeden z najbardziej nowoczesnych zakładów tego typu w Europie / fot. Jan Graczyński

Pływalnia wyposażona jest w nieckę basenową o wymiarach 25 m × 16 m z sześcioma torami oraz ruchomym dnem na połowie powierzchni / Fot. Grawit Nosiadek, ZIS

Nowa Huta bogatsza o kryty basen i halę sportową

Michał Sobolewski

Dwa nowe obiekty sportowe uzupełniły bazę sportową Krakowa. Pod nadzorem Zarządu Infrastruktury Sportowej w Krakowie powstały: hala sportowa przy Szkole Podstawowej nr 89 (os. Piastów 34 a, Dzielnica XV Mistrzejowice) oraz nowoczesna kryta pływalnia przy Szkole Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi nr 144 (os. Bohaterów Września 13, Dzielnica XV Mistrzejowice). To – kolejno – piętnasta i dwunasta realizacja przeprowadzona w ramach programów „Pędem do hali” i „Wpływamy na zdrowie”.

Otwarta 1 lutego pływalnia wyposażona jest w nieckę basenową o wymiarach 25 m × 16 m (z sześcioma torami oraz ruchomym dnem na połowie powierzchni), jacuzzi oraz saunę suchą. W budynku znajdują się: niezbędne zaplecze sanitarno-szatniowe, pomieszczenia techniczne i kawiarnia. Atrakcyjną przestrzeń stanowi także otoczenie obiektu. W ramach zagospodarowania terenu zewnętrznego powstał m.in. plac zabaw. Koszt realizacji inwestycji to 21 812 343,49 zł. Środki w całości pochodzą z budżetu Miasta Krakowa.

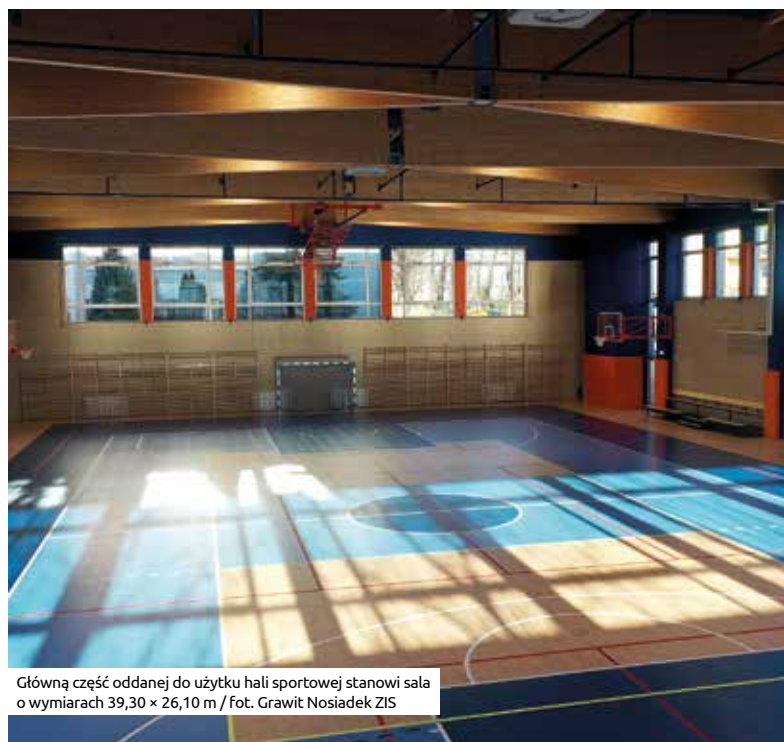
Nie tylko dla uczniów

W godzinach lekcyjnych z pływalni skorzystają uczniowie. Pozostali mieszkańcy mogą tam przebywać od poniedziałku do piątku w godzinach 15.00–22.00 oraz w weekend w godzinach 10.00–21.00. Wybierając się na basen, koniecznie należy zabrać ze sobą czepek. Dla miłośników porannych aktywności od poniedziałku do piątku, przed zajęciami dydaktycznymi (w godzinach 7.15–9.00) przygotowana jest oferta porannego pływania. W tym przypadku przed wizytą na basenie warto telefonicznie potwierdzić dotętność torów w danym dniu.

Fitness, siatkówka czy futsal?

Z kolei 6 lutego nowy obiekt sportowy zyskała społeczność Szkoły Podstawowej nr 89. Główną część oddanej do użytku hali sportowej stanowi sala o wymiarach 39,30 × 26,10 m. Wyznaczono w niej pełnowymiarowe boisko do gry w koszykówkę i siatkówkę oraz plac do gry w piłkę ręczną/futsal. Przewidziano możliwość podziału na mniejsze przestrzenie – trzy niezależne sektory, każdy z pełnowymiarowym boiskiem do gry w siatkówkę. W obiekcie znajdują się też dwie sale fitness. Zaplecze części sportowej stanowi sześć zespołów szatni. Dwa z nich są przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Koszt realizacji inwestycji to 19 116 455,07 zł. Środki w całości pochodzą z budżetu Miasta Krakowa.

Ofensywa inwestycyjna Zarządu Infrastruktury Sportowej w Krakowie trwa. W 2024 r. zostaną oddane do użytku jeszcze dwa duże obiekty kubaturowe: hala sportowa przy VIII Liceum Ogólnokształcącym (ul. Grzegórzecka 24, Dzielnica II Grzegórzki) oraz hala sportowo-widowiskowa na terenie XXX Liceum Ogólnokształcącego (os. Dywizjonu 303, bl. 66, Dzielnica XIV Czyżyny). Łącznie w tym roku jednostka prowadzić będzie działania dotyczące ponad trzydziestu inwestycji.

Główną część oddanej do użytku hali sportowej stanowi sala o wymiarach 39,30 × 26,10 m / Fot. Grawit Nosiadek ZIS

KRAKÓW.PL

mini

CZEŚĆ! HI! BUENOS DIAS! BONJOUR! CIAO! AHOJ!

Odkąd zamieszkałem w Krakowie, zachwyam się teatrem! W mojej smokorożcowej krainie od czasu do czasu pojawiały się wędrowne grupy aktorów, które wystawiały smocze bajki. Moją ulubioną była opowieść o „Brzydkim smoczku”, które przekształciło się w pięknego, kolorowego smoka. Znać tę historię na pewno. Teraz mogę chodzić do teatru, kiedy tylko mam na to ochotę. Wraz ze Smokiem Wawelskim udało nam się zobaczyć sporo spektakli w Nowohuckim Centrum Kultury, gdzie trwa Festiwal Teatrów dla Dzieci 2024. Poznałem w końcu Koziółka Matołka, kota Filemona, Pchłę Szachrajkę i Misia Uszatka! Opowiadała mi o nich smocza ciocia, ale zobaczenie ich na scenie teatru było niezwykłą przygodą. Mam dla was świetną wiadomość, że festiwal trwa jeszcze kilka dni i może uda się wam zobaczyć „Alicję w Krainie Czarów” lub „Królową Śniegu”. Polecam serdecznie! No i koniecznie skierujcie swoje kroki na wystawę „Fikaj z Koziółkiem Matołkiem” Muzeum Karykatury z Warszawy, która rozłożona jest w NCK w Białej Galerii CENTRUM.

LABIRYNT

Pomóżcie mi w odnalezieniu maski, którą gdzieś zostawiłem podczas ostatniej wizyty w teatrze.

JUŻ WIEM!

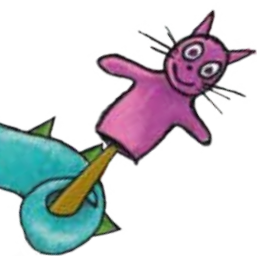
Uwielbiam czytać mitologię grecką! Ostatnio poznałem historię muz, które były opiekunkami sztuki i nauki. Szczególnie polubiłem te odpowiedzialne za teatr, czyli Taleję, muzę komedii, i Melpomenę, muzę tragedii. Podobno dawały natchnienie artystom. Ciekaw jestem, czy jak zacznę pisać historię smokorożcowej krainy, to Kaliope (opiekunka poezji bohaterskiej) podrzuci mi odpowiednie słowa. Zastanawiałem się też, czy nie powinniśmy ze Smokiem Wawelskim przygotować smoczego przedstawienia na temat naszych niezwykłych przodków, by dzieci w Krakowie poznały ekscytujące smocze przygody.

Opracowanie: Anna Machacz
Projekt graficzny i ilustracje: Elżbieta Dias Wituła

PRACOWNIA PLASTYCZNA

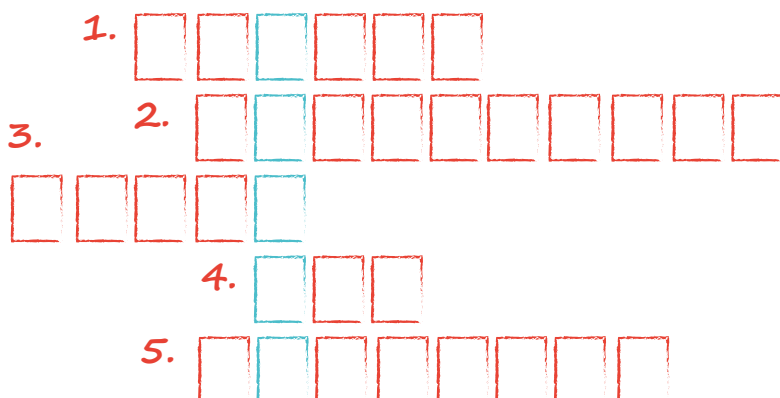
Zaprojektujcie dla mnie kukielkę do przedstawienia o „Brzydkim smoczątku”.

KRZYŻÓWKA

Rozwiążcie krzyżówkę pełną bajkowych bohaterów.

1. ... Paluch
2. Malutka bohaterka.

ZACZYTANY KRAKÓW

Ktoś ukradł harfę! Do premiery komedii „Kto udusił Mazurka struną od harfy, niech się natychmiast przyzna” w lokalnym domu kultury zostały cztery godziny, a głównego rekwizytu nie ma! Na dodatek harfa była pożyczona z muzeum! Co się z nią stało? W jaki sposób ktoś wyniósł niepostrzeżenie tak duży instrument i jaki miał powód? Na pomoc zostaje wezwana policja, ale prywatne śledztwo rozpoczynają też Ignacy i Mela – sprytnie rodzeństwo, które uwielbia rozwiązywać zagadki. Dzieci analizują, zaglądają w każdy kąt i zastanawiają się nad motywem kradzieży. Czy uda im się rozwiązać tajemnicę i odnaleźć harfę przed premierą?

Z. Staniszewska, „Zagadka teatru”, Wydawnictwo Debit, Katowice 2018.

Biblioteka
Kraków

3. Pan Ambroży ...
4. ... w butach.
5. Jaś i ...

Gry, przygody i zabawa w Krakowie

Paweł Waluś

W czasie wolnym rodzice szukają atrakcji, które nie tylko przegonią nudę, ale również rozwiną umiejętności społeczne najmłodszych i zacieśnią więzi rodzinne. W tym kontekście warto zwrócić uwagę na gamifikację: gry w muzeach, gry planszowe, gry miejskie i adventure roomy.

Gamifikacja to wykorzystywanie elementów charakterystycznych dla gier do podejmowania określonych działań w różnych dziedzinach życia. Sprowadza się to do tego, że zarówno miejsce, jak i dane aktywności można przekształcić w grę, wykorzystując jej elementy: zadania, punkty, nagrody, poziomy czy rankingi. Ta najstarsza forma zabawy angażuje i uczy, a jej uczestnicy w naturalny sposób trenują logiczne myślenie, rozwiązują problemy przy użyciu własnej wiedzy i umiejętności, doskonałą pracę zespołową, rozwijają kreatywność czy też odkrywają swoje mocne strony.

Patrycja Curyło, Magdalena Budek i Elżbieta Zwołak to właścicielki krakowskiej firmy Gamescape, która zajmuje się właśnie gamifikacją. Opowiadają, w jaki sposób

możemy spędzić czas w Krakowie i jak poznać nasze miasto od bardzo nieoczywistej strony.

Nauka przez zabawę

Zacznijmy od muzeów. Wiele takich miejsc w naszym mieście postawiło już na gamifikację. Dzieci i młodzież mają okazję nie tylko dobrze się bawić, ale również uczyć poprzez interaktywne doświadczenia.

– To bardzo wdzięczna forma nauki i zabawy – gry edukacyjne związane z daną wystawą czy eksponatem są bardzo dobrym sposobem na poznanie czegoś nowego. Dzięki fabule opartej na temacie przewodnim stają się edukacyjnym przewodnikiem, który przekształca zwiedzanie w fascynującą przygodę. Zwłaszcza młode pokolenie

chce po prostu przeżywać, chce doświadczać, dążyć do tej immersji. W Krakowie taką edukującą rozrywkę organizuje Muzeum Narodowe czy Muzeum Etnograficzne – podpowiada Patrycja Curyło, krakowska projektantka gier.

Poszukiwanie skarbów w mieście

Jeżeli zależy nam na świeżym powietrzu, warto spróbować gier miejskich, które nie tylko oprowadzą nas po nieoczywistych zakamarkach miasta, ale dostarczą też interaktywnej rozrywki poprzez zastosowanie nowoczesnej technologii rozszerzonej rzeczywistości (Augmented Reality). Można pójść szlakiem Legend Krakowskich lub zanurzyć się w świat fantasy na krakowskim Zwierzyńcu i podejmować najróżniejsze wyzwania.

– Kraków jest miejscem o wielu historiach, których czasem nie mamy okazji poznać. Gry miejskie mają to do siebie, że mogą poprowadzić uczestnika przez nieznane zakamarki, pokazać mniej popularne zabytki czy opowiedzieć nawet o prehistorii. Na przykład w grze, która ma miejsce na Zwierzyńcu, dowiadujemy się, że w Krakowie mamy największe w Polsce stanowisko łowców mamutów, a na otaczających Kraków zboczach prowadzi się 12-hektarową winnicę – wyjaśnia Magdalena Budek, autorka gier miejskich.

Wyzwanie dla młodych poszukiwaczy przygód

A co, jeśli pogoda nam nie sprzyja? Można wtedy podjąć wyzwanie w przygodowych pokojach zagadek. To popularna forma rozrywki, która przenosi uczestników w świat tajemnic i łamigłówek, gdzie równie istotna jest strategia działania. W Krakowie można znaleźć takie miejsca, które dostosowują swoje pokoje do młodszych graczy – dbają o bezpieczeństwo i pomoc w trakcie gry, i tym samym tworzą atmosferę przygody sprzyjającą rozwijaniu logicznego myślenia.

– Uwielbiam pokoje, które działają na wszystkie pięć zmysłów. Urzekają mnie efekty wizualne i optyczne iluzje, dźwięki i zapachy nawiązujące do tematu scenariusza czy takie pokoje, w których można spróbować sezonowego, lokalnego przysmaku. To powoduje, że doświadczenie jest jeszcze bardziej immersyjne, a ja zanurzam się w świecie scenariusza gry. To jak przeżywanie filmu, w którym to ja jestem aktorem i głównym bohaterem – przyznaje Elżbieta Zwołak, projektantka doświadczeń.

To tylko kilka przykładów. Szukacie pomysłów lub możliwości spędzenia wolnego czasu w naszym mieście? Koniecznie zajrzyjcie na strony gamescape.pl.

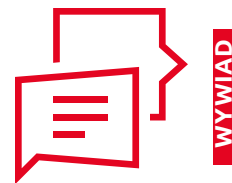

Patrycja Curyło, Magdalena Budek i Elżbieta Zwołak – właścicielki krakowskiej firmy Gamescape / fot. archiwum prywatne

Paweł Miśkiewicz

reżyser teatralny, aktor, absolwent Wydziału Aktorskiego i Wydziału Reżyserii Dramatu Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej w Krakowie, studiował też teatrologię na Uniwersytecie Jagiellońskim

Teatry wychodzą z cienia

Paradoksalnie teraz teatr ma szansę, by stać się czymś zjawiskowym i unikatowym dla młodych ludzi. Tylko trzeba świat teatru przed nimi otworzyć – mówi reżyser i aktor Paweł Miśkiewicz, członek kapituły Nagrody Teatralnej im. S. Wyspiańskiego. Rozmawiał z nim Tadeusz Mordarski.

Co to znaczy: wartościowa sztuka?

PM: Nie umiem odpowiedzieć na to pytanie, bo każdy inaczej tę wartość postrzega.

Pytam o to, gdyż Nagroda Teatralna im. Stanisława Wyspiańskiego przyznawana jest właśnie, by wyróżnić najbardziej wartościowe i najciekawsze osiągnięcia na krakowskich scenach teatralnych. Chciałbym zdefiniować tę wartościowość.

PM: Odmian teatrów jest teraz tak wiele, jak wiele jest jego grup odbiorców. Bardzo trudno dziś właściwie wyważyć to, by oferta teatralna nie była adresowana tylko do wąskiego grona specjalistów, ludzi zajmujących się teatrem na co dzień, lecz do szerszej publiczności, a z drugiej strony – by były to jednocześnie propozycje wyraziste, poszukujące kontaktu i dialogu z otaczającą nas rzeczywistością. By widz nie oglądał tylko teatralnego rzemiosła, ale żeby spotkanie z teatrem było dla niego zaproszeniem do rozmowy o świecie i pogłębioną refleksją na temat tego świata. Jeśli tak rozumieć wartość, nieprzeliczaną koniecznie na liczbę widzów i wystawień, to w ten sposób mógłbym to pojęcie zdefiniować.

W krakowskich teatrach wielką popularnością cieszą się szczególnie spektakle komediowe. To wartościowe przedstawienia?

PM: Nie czuję się uprawniony do tego, by komukolwiek wystawić ocenę. Każde rzemiosło, jeśli jest porządnie zrealizowane i przemycia w sobie pierwiastek inny niż czysta rozrywka, jest wartościowe. Nie chcę się odnosić do konkretnych manifestacji artystycznych, ale niektóre spektakle służą wyłącznie celowi komercyjnemu i wtedy o ich wartości decyduje jedynie wysokość wpływów za bilety.

Jaki jest krakowski widz? Czym różni się od widza z innych ośrodków?

PM: Mam doświadczenia z pracy w Warszawie, Wrocławiu i Krakowie i zasadniczej różnicy nie dostrzegam. Na pewno w Krakowie, ze względu na zagęszczenie środowiska akademickiego, bardziej identyfikowalny jest widz „studencki”. Z kolei w Warszawie, ze względu na specyfikę sektora zatrudnienia, bardziej widoczny

bywa widz nowej klasy średniej, która ma naturalne aspiracje, by uczestniczyć w życiu kulturalnym. Natomiast teatralne serce Polski co rusz bije gdzie indziej. Wszędzie, gdzie widz jest traktowany poważnie, może zaistnieć dobry teatr. Taki, który kształtuje widza, a nie zaspokaja jedynie jego oczekiwania.

W Krakowie mamy dobry teatr?

PM: Zawsze można mówić, że może być lepiej i ciekawiej. Na pewno trzeba odnotować ważne zmiany w teatrach, które do tej pory funkcjonowały w cieniu Starego Teatru, jak Teatr im. J. Słowackiego czy Teatr Ludowy, gdzie powstają bardzo ciekawe przedstawienia, a zespoły zyskały swoją podmiotowość i wynikającą z tego nie tylko artystyczną, ale i obywatelską siłę oddziaływania. Dobrze sobie radzą teatry nieinstytucjonalne, które mają swoją wierną publiczność, jak Teatr Barakah czy Teatr Nowy Proxima. Wszystko to pokazuje, jak ważna jest rola artystycznego lidera organizującego pracę teatru i jego zespołu.

Mimo że teatry mają swoją publiczność, to nie jest to rozrywka

„pierwszego wyboru”.

PM: Bo teatr wymaga pewnego przygotowania, choćby umiejętności czytania konwencji, która nie zawsze jest realistyczna, jak w coraz chętniej oglądanych przez młodzież, nawet w telefonie, filmikach czy serialach.

Czy to oznacza, że obecne pokolenie 20-latków jest dla teatru stracone?

PM: Niekoniecznie. Właśnie paradoksalnie teraz teatr ma szansę, by stać się czymś zjawiskowym i unikatowym dla młodych ludzi. Tylko trzeba świat teatru przed nimi otworzyć. Mam wrażenie, że powoli mija już zachłyśnięcie się nowymi technologiami i ich dostępnością. Niebagatelną rolę mogą odegrać teatry z repertuarem adresowanym do młodego widza. Coraz częściej też pojawiają się akcje uprzystępniania teatru młodym poprzez warsztaty, odstawianie kulisy, lekcje prowadzone przez wykwalifikowanych pedagogów teatralnych. Uczestnictwo w tych wydarzeniach jest czymś nie do przecenienia. Im wcześniej młody widz zacznie się kontaktować z teatrem czy z szeroko pojętą sztuką, tym wcześniej i ciekawiej będą się kształtowały jego kompetencje odbiorcze.

Kraków teatralną stolicą Polski

W Krakowie swoje siedziby ma kilkadziesiąt scen teatralnych, zarówno znanych i rozpoznawalnych w skali kraju, jak i nowych inicjatyw podejmowanych przez twórcze kolektywy, które dopiero walczą o swoją pozycję w historii teatru. W 2023 r. na scenach krakowskich odbyło się co najmniej 100 premier.

Miasto od wielu lat konsekwentnie wspiera rozwój marki Krakowa jako ważnego ośrodka teatralnego. Dzieje się to zarówno poprzez utrzymywanie i rozwój infrastruktury teatralnej, zakup usług i dotacje na działalność artystyczną teatrów publicznych i prywatnych, jak i Nagrodę Teatralną im. Stanisława Wyspiańskiego, przyznawaną za szczególne osiągnięcia lub wydarzenia w dziedzinie teatru w minionym roku kalendarzowym powstałe na scenach krakowskich. Nagroda główna wynosi 30 tys. zł (indywidualna) lub 50 tys. zł (zespołowa). Nagroda dla artysty, zespołu lub teatru nieinstytucjonalnego to 10 tys. zł (indywidualna) lub 15 tys. zł (zespołowa). Pula środków na nagrody specjalne wynosi nie mniej niż 20 tys. zł i nie więcej niż 45 tys. zł rocznie.

Wnioski o uhonorowanie nagrodą za rok 2023 mogą składać osoby fizyczne, osoby prawne, organizacje pozarządowe, redakcje prasy, radia i telewizji. Laureatów konkursu wyłaniają członkowie powołanej przez prezydenta Krakowa kapituły. Wniosek można składać do 1 marca 2024 r. drogą mailową na adres: wyspianski@um.krakow.pl, w Kancelarii Magistratu (Urząd Miasta Krakowa, pl. Wszystkich Świętych 3-4) lub pocztą na adres: Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego UMK, ul.

„Calineczka” w Teatrze Ludowym – nagroda specjalna w ubiegłorocznej edycji / fot. Jeremi Astaszow

Wielopole 17a, 31-072 Kraków, z dopiskiem na kopercie: „Nagroda Teatralna im. Stanisława Wyspiańskiego” (decyduje data stempla pocztowego). Więcej informacji: tel. 12 616-19-17 oraz w BIP UMK.

Najważniejsze premiery w krakowskich teatrach w 2023 r.

NARODOWY STARY TEATR im. Heleny Modrzejewskiej

- „Opera za trzy grosze”, reż. Ersan Mondtag
- „Genialna przyjaciółka”, reż. Ewelina Marciniak
- „Niemęski”, reż. Daria Kubisiak
- „Pewnego długiego dnia”, reż. Luk Perceval
- „Boa”, choreografia i reżyseria Paweł Sankowicz
- „Magnetyzm serc”, reż. Kalina Jagoda Dębska
- „Joga”, reż. Anna Smolar

OPERA KRAKOWSKA

- „Wanda”, reż. Waldemar Zawodziński
- „Kopernik”, reż. Jakub Szydłowski
- „Loteria na mężów”, reż. Marcin Sławiński

TEATR IM. JULIUSZA SŁOWACKIEGO w KRAKOWIE

- „Boticelli”, reż. Paweł Świątek
- „Kobieta i życie”, reż. Gosia Dębska
- „Romeo i Julia”, reż. Dominika Feiglewicz, Zdenka Pszczółowska
- „Szyborska. Kropki, przecinki, papierosy”, reż. Anna Gryszkówna
- „Lepper. Będziemy wisieć albo siedzieć”, reż. Marcin Liber
- „Szczeliny istnienia”, reż. Iwona Kempa

KRAKOWSKI TEATR SCENA STU

- „Zwierciadło w zwierciadle. Labirynt”, reż. Krzysztof Jasiński

TEATR BAGATELA im. TADEUSZA BOYA-ŻELEŃSKIEGO

- „Słownik Ptasek Polskich”, reż. Krzysztof Materna
- „Policja. Noc zatracenia”, reż. Andrzej Saramonowicz
- „Zimne ognie”, reż. Maciej Sajur
- „Bajki dla niegrzecznych”, reż. Jacek Bończyk
- „Kredyt”, reż. Marcel Wiercichowski

TEATR GROTESKA

- „Ja, Bałwan”, reż. Ewa Piotrowska
- „Okna”, reż. Denys Lemaikin, Tatiana Nikolaeva, Lech Walicki
- „Wszczęświaty mojego taty”, reż. Gosia Dębska
- „W trawie. Laboratorium sensoryczne”, reż. Alicja Morawska-Rubczak

TEATR LUDOWY

- „Śmierć komiwojżera”, reż. Małgorzata Bogajewska
- „Sztuka”, reż. Tadeusz Łomnicki
- „Kruk z Tower”, reż. Daria Kopiec
- „Preskot”, reż. Mateusz Przyłęcki
- „Chtëpi”, reż. Remigiusz Brzyk
- „Aktorzy prowincjonalni, czyli pociąg do Hollywood”, reż. Michał Siegoczyński

TEATR ŁĄZNIA NOWA

- „Nazywam się Anna Walentynowicz”, reż. Anna Gryszkówna
- „Jak nie zabiłem swojego ojca i jak bardzo tego żałuję”, reż. Mateusz Pakuła
- „I’m Nowhere / Znikanie”, reż. Norbert Rakowski

TEATR KTO

- „Byłam żoną Boba Marleya”, reż. Paweł Szumiec
- „Uczycie nas, jak suknie się podnosi”, reż. Józef Opalski
- „C’est la vie”, reż. Krzysztof Niedźwiedzki

KRAKOWSKI TEATR VARIÉTÉ

- „Do dwóch razy sztuka”, reż. Anna Gryszkówna
- „Tarzan The Musical”, reż. Luke Jez, koprodukcja z British International School of English
- „Fame The Musical”, reż. Tomasz Smoter

BALET DWORSKI CRACOVIA DANZA

- „Ogrodowe Fin de siècle”, reż. Romana Agnel
- „Planety tańcem poruszone”, reż. Romana Agnel
- „Kopciuszek”, reż. Dariusz Brojek
- „Bal w Hotelu Lambert”, reż. Romana Agnel

TEATR NOWY Proxima

- „Królowa”, reż. Piotr Sieklucki
- „Kruchość wodoru”, reż. Katarzyna Chlebny

„Twin Peaks” w Teatrze BARAKAH – nagroda główna w ubiegłorocznej edycji / fot. Piotr Kubiec

- „Komediantka”, reż. Piotr Siekucki
- „Nie pytaj. Ciechowski”, reż. Katarzyna Chlebny
- „Obserwator”, reż. Łukasz Błazejewski

TEATR BARAKAH

- „Marzyciele”, reż. Michał Telega
- „Jenner: zostać sobą. Świat według Kardashianów”, reż. Michał Nowicki
- „Rosemary”, reż. Michał Nowicki

TEATR FIGUR KRAKÓW

- „Strefa bezpłatnego parkowania, czyli osiedlowe love”, reż. Dagmara Żabska

TEATR WSPÓŁCZESNY

- „Pojedynek”, reż. Jan Naturski i Bartosz Jarzymowski
- „Noc Wampira”, reż. Jan Naturski

SCENA TEATRU ZALEŻNEGO POLITECHNIKI KRAKOWSKIEJ

TEATR NUMERUS

- „Widma atelier. Etiuda romantyczna”, reż. Wiesław Hołdys
- „Twarz Napoleona”, reż. Wiesław Hołdys

STOWARZYSZENIE TEATRÓW NIEINSTYTUCJONALNYCH STeN

- „Powłoki. Krótka historia ciała”, reż. Piotr Majewski
- „Nasza jest noc”, reż. zbiorowa, w ramach projektu Piosenka Artystyczna

TEATR PROSCENIUM

- „Wyklejanka słowno-muzyczna. Limeryczny świat Wisławy”, reż. Ziuta Zającówna
- Teatralny Hyde Park: „Demoniczna i Liryčna”, reż. Ziuta Zającówna
- „(Nie) znacie?...To posłuchajcie”, 15-lecie projektu Teatralny Hyde Park, reż. Ziuta Zającówna

• TEATR BAKAŁARZ

- „Spotkanie”, reż. Michał Orzyłowski

TEATR PRZYPADKÓW FERALNYCH, KLUB POD JASZCZURAMI

- „Lekcja”, reż. Michał Szafarski
- „Dziecko nauki”, reż. Natalia Mazurkiewicz
- „Noc cudów”, reż. Michał Szafarski

SZTUKA NA WYNOS

- „Jestem obok. Wszyscy w domu”, reż. Dariusz Starczewski

TEATR ŻYDOWSKI W KRAKOWIE - TEATR MIDRASZOWY

- „Kiedy Bertolt spotyka Hanocha”, reż. Tanya Segal

Fundacja Teresy i Andrzeja Wetmińskich

- „Acta est fabula”, reż. Teresa i Andrzej Wetmińscy

INTEGRACYJNY TEATR AKTORA NIEWIDOMEGO ITAN

- „Cyganeria” reż. Artur Dziurman

SCENA SUPERNOVA

- „Znaczył Kapitan”, reż. Jakub Kowalik
- „Prokrastynacja”, reż. zbiorowa
- „Opowieść wigilijna”, reż. Jakub Kowalik

PIWNICA POD BARANAMI

- „Piwniczne dni i noce”, reż. Bogdan Micek
- „Czy pamiętasz?”, reż. Bogdan Micek
- „Piosenka międzywojenna”, reż. Bogdan Micek
- „Piwniczne Anioły”, reż. Bogdan Micek

TEATR LOCH CAMELOT

- „Opowieści NIEoczywiste”, reż. Ewa Kornecka
- „Ani w górze, ani w dole... czyli Taniec inteligentów”, reż. Ewa Kornecka

TEATR AST

- (Akademia Sztuk Teatralnych im. St. Wyspiańskiego w Krakowie)
- „Świat gdzieś indziej”, reż. Marcin Czarnik
- „Oresteia”, reż. Michał Zadara

- „Anioły w Ameryce”, reż. Michał Borczuch
- „grzybobranie / ZIMA NUKLEARNA”, reż. Piotr M. Wach

KRAKOWSKI TEATR TAŃCA

- „Szekspirie”, Koncepcja i scenografia: Eryk Makohon (Teatr Groteska)

TEATR SZCZĘŚCIE

- „#Przybora”, reż. Łukasz Fijał
- „Jestem zakochany”, reż. Aleksander Talkowski

TEATR PRASKA 52

- „Łysa śpiewaczka”, reż. Jan Korwin-Kochanowski
- „Naręczony mojej żony”, reż. Jan Korwin-Kochanowski, Jan Jakub Należyty

Scena SKM

- „Transmesjasz. Przez Wymiarowość i Czasoprzestrzeń z Uśmiechem”, reż. Dominik Sektak, Transtopia
- „Megamięso”, reż. Zespół Stan Krytyczny
- „Tygiel ludzki”, reż. Wojciech Terechowicz, Grupa Nie Wiem| Szukam w Teatrze
- „Historia jednego kija”, reż. Wojciech Terechowicz, Grupa Pierwiastek
- „Perpetuum Mobile”, reż. Aleksandra Barczyk, Grupa Naboje
- „Watacha”, reż. Aleksandra Barczyk, Grupa Mikrofale

Fundacja Wszyscy Obecni

- „Nos do interesów”, reż. Aleksandra Barczyk

Teatr Hagiograf im. św. Teresy z Lisieux

- „Ojczyznę trzeba znać!”, reż. Izabela Drobotowicz-Orkisz

Jeśli w powyższym zestawieniu premier 2023 r. nie znalazłeś premiery swojego teatru, napisz: wyspiański@um.krakow.pl 📧

(oprac. Joanna Szulborska-Łukaszewicz)

„1989” w Teatrze im. J. Słowackiego – nagroda główna w ubiegłorocznej edycji / fot. Bartłomiej Barczyk

Kalendarium Prezydenta Miasta Krakowa

5 lutego

- Spotkanie z parlamentarzystami związanymi z Krakowem, sala Lea

fot. archiwum UMK

6 lutego

- Uroczyste otwarcie nowo wybudowanej sali gimnastycznej z zapleczem przy Szkole Podstawowej nr 89 im. Kornela Makuszyńskiego, os. Piastów

- Spotkanie z Mateuszem Drózdą, Prezesem MKS Cracovia SSA

12 lutego

- Gala Piłkarska, podczas której wręczono nagrody Prezydenta Miasta Krakowa „Jasna Strona Futbolu” oraz nagrody laureatom XXIX Plebiscytu na Najlepszego Piłkarza i Trenera Małopolski 2023, Muzeum Krakowa, Rynek Główny

13 lutego

- Wręczenie aktów powołania członkom Rady ds. Równego Traktowania, sala Portretowa

14 lutego

- Spotkanie z burmistrzem Norymbergi Christianem Vogelem przy okazji prezentacji odrestaurowanych norymberskich wagonów „Zeppelin” z początku XX w. Odbudowa wagonu norymberskiego oznaczonego w Krakowie jako SN3 dała początek współpracy pomiędzy miastami Krakowem i Norymbergą, które dziś są miastami partnerskimi. Fakt ten zainspirował MPK w Krakowie do stworzenia własnej kolekcji historycznych tramwajów i autobusów.

Prezydent Krakowa uhonorowany w Wiedniu

Justyna Olszańska

19 stycznia prezydent Krakowa Jacek Majchrowski otrzymał Wielką Złotą Odznakę Honorową za zasługi dla Kraju Związkowego Wiednia. To wysokie odznaczenie przyznawane jest osobom, które położyły wybitne zasługi dla Kraju Związkowego Wiednia poprzez działalność publiczną lub prywatną.

W zorganizowanej w wiedeńskim ratuszu uroczystości wzięli udział wysocy rangą przedstawiciele wiedeńskiego magistratu, w tym pierwszy przewodniczący Rady Miasta Wiednia Thomas Reindl, członek Zarządu Miasta Wiednia Peter Kraus, pierwszy przewodniczący Parlamentu Kraju Związkowego Wiednia Ernst Woller oraz były burmistrz stolicy Austrii w latach 1994–2008 i sygnatariusz umów o współpracy Krakowa i Wiednia Michael Häupl.

W swojej laudacji burmistrz Michael Ludwig podkreślił, że w ciągu ostatnich dwóch dekad prezydent Krakowa prof. Jacek Majchrowski pokazał, jak ważna jest współpraca między miastami we wspólnej Europie. To jego zdaniem przesłanie, które należy podkreślać zwłaszcza w trudnych czasach. Podziękował również za wieloletnią przyjaźń między miastami i za zaangażowanie prezydenta Krakowa na rzecz wzmocnienia spójności w Europie. Burmistrz Ludwig zaakcentował, że prezydent Majchrowski kilkakrotnie przedłużał umowę o współpracy zawartą w październiku 2000 r. z władzami Wiednia i stopniowo ją intensyfikował. Obecna, zaktualizowana umowa na lata 2021–2025 poszerza zakres współpracy o nowe zagadnienia: rozwiązania smart city, politykę równościową, adaptację do zmian klimatycznych, efektywność energetyczną, gospodarkę o obiegu zamkniętym czy odnawialne źródła energii.

Dziękując za wysokie odznaczenie, prezydent Krakowa zaznaczył, że Wiedeń jako metropolia mająca bogate doświadczenie w rozwiązywaniu problemów komunalnych i ekologicznych, jako silny, szczerzący się bogatymi tradycjami europejski ośrodek gospodarczy, naukowy i kulturalny odgrywa bardzo ważną rolę we współpracy transgranicznej naszego miasta.

Warto przypomnieć, że nie jest to pierwsze austriackie odznaczenie dla prezydenta Jacka Majchrowskiego. W 2010 r. otrzymał on Wielki Srebrny Krzyż Honorowy za zasługi na rzecz Republiki Austrii przyznany przez ówczesnego prezydenta Republiki Austrii Heinz-Fischer i wręczony przez byłego konsula generalnego Republiki Austrii Christopha Ceskę.

Więcej o współpracy Krakowa i Wiednia można poczytać w serwisie „Kaków otwarty na świat”: krakow.pl/otwarty_na_swiat.

Prezydent Jacek Majchrowski z Odznaką Honorową za Zasługi dla Kraju Związkowego Wiednia / fot. Christian Jobst, Urząd Miasta Wiednia

O rodzinnym Krakowie w Brukseli

Małgorzata Wawrzyńska

7 lutego w siedzibie Europejskiego Komitetu Regionów w Brukseli reprezentanci Krakowa przedstawili aktualnie realizowane projekty Miasta w dziedzinie polityki rodzinnej przy wykorzystaniu technologii cyfrowych.

W 4. Europejskim Kongresie Samorządów Przyjaznych Rodzinie, którego tematem przewodnim była cyfryzacja, stanowiąca ważne narzędzie wdrażania innowacyjnych polityk przyjaznych rodzinie w usługach, transporcie, edukacji, zarządzaniu i zarządzaniu czasem, wzięli udział Marzena Paszkot – pełnomocnik prezydenta Krakowa ds. rodziny, oraz Mateusz Płoskonka – zastępca dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Urzędu Miasta Krakowa. Wśród projektów przyjaznych rodzinie zaprezentowano m.in. aplikację Wirtualny Urzędnik, karty miejskie kierowane do rodzin, Krakowską Wyprawkę online, kampanię społeczną „Zobacz. Zapytaj. Zareaguj”, aplikację KBF: PLUS czy portal Kids in Krakow oraz inne działania miejskich jednostek organizacyjnych, które wykorzystują narzędzia interaktywne.

Kraków przynależy do Europejskiej Sieci Samorządów Przyjaznych Rodzinie od 2019 r. Misją sieci jest zapewnienie europejskim gminom wsparcia, narzędzi i zasobów w celu rozwijania i ulepszania kultury przyjaznej rodzinie. – Nasze miasto może pochwalić się wieloma ciekawymi i nowoczesnymi projektami przyjaznymi rodzinie, które szczególnie po okresie pandemii covidu-19 zostały rozwinięte o wykorzystanie nowych technologii. Działamy kompleksowo,

Pełnomocnik Marzena Paszkot i zastępca dyrektora Mateusz Płoskonka w Brukseli / fot. archiwum UMK

ale jednocześnie nie zapominamy o profilaktyce zdrowia psychicznego najmłodszych krakowian oraz wsparciu ich rodziców poprzez prowadzenie kampanii społecznych, tak by ograniczyć negatywne skutki nadmiernego korzystania z urządzeń ekranowych, a także budować świadomość o zagrożeniach cyfrowych – mówi pełnomocnik Marzena Paszkot.

„Daj mi wszystko”

Od 1 marca do 9 czerwca 2024 r. w zmodernizowanej siedzibie Bunkra Sztuki przy pl. Szczepańskim 3a będzie można oglądać wystawę daru Teresy i Andrzeja Starmachów zatytułowaną „Daj mi wszystko”. Do zwiedzania zapraszają Galeria Sztuki Współczesnej „Bunkier Sztuki”, Muzeum Sztuki Współczesnej „MOCAK” i Muzeum Fotografii „MuFo”.

Jesienią 2023 r. Teresa i Andrzej Starmachowie przekazali na rzecz dwóch krakowskich instytucji znaczącą część swojej kolekcji dzieł sztuki. Ich dar dla MOCAK-u i MuFo, a tak naprawdę dla Krakowa, jest jednym z najbardziej spektakularnych przeniesień sztuki ze sfery prywatnej do sfery publicznej.

Miejsce ekspozycji jest nieprzypadkowe. Wystawa w zmodernizowanej siedzibie Bunkra Sztuki uhonoruje niemal 50-letnią historię galerii, będącej jedną z najważniejszych polskich instytucji prezentujących sztukę współczesną, i zainauguruje powrót działalności wystawienniczej.

Na wystawie będzie można zobaczyć prace m.in. Magdaleny Abakanowicz, Tadeusza Kantora, Władysława Hasiora i Jerzego Nowosielskiego. Na wystawę warto wybrać się tym bardziej, że Bunkier Sztuki otwiera się po trzyletniej przerwie remontowej. Dodajmy, że od 1 marca obowiązki dyrektora placówki będzie pełnił Delfina Jałowik. (PW)

Bunkier Sztuki już niedługo będzie dostępny po kilku latach przerwy / fot. Anna Latocha

fot. Jan Graczyński

Ryszard Kozik
pracownik Muzeum Krakowa

Widziane z Krzysztoforów

Muzyczne oblicza buntu

Najpierw jest bez troskie (czasem niestety też „troskie”) dzieciństwo. Potem dorastamy i zaczynamy się buntować, choć odnoszę wrażenie, że moje córki buntują się od zawsze, a pierwszy był bunt trzylatki Zuzi („O buncie dwulatki zapomniacieś?” – rzuca Ania, pierwsza lektorka moich felietonów). Teraz Zuzia ma siedem i pół roku, a jej siostra Zosia sześć lat i choć kilka okresów buntu już przeżyliśmy, zdajemy sobie sprawę, że największe wyzwania jeszcze przed nami. Intensywny, ale szybko wygasający bunt jest za to nieustannie obecny w życiu ich przyrodniego brata Rocha (lat piętnaście).

Buntownik „umiarkowany”

A wracając do meritum... Bunt przybiera w życiu każdego/każdej z nas inne formy i zróżnicowane natężenie. Sam byłem raczej buntownikiem „umiarkowanym” (mama opowiada do dziś, jakim to byłem grzecznym chłopcem), choć zawsze miałem dość wyraziste zdanie na każdy temat.

Jednym ze sposobów na wyrażenie buntu jest muzyka. W PRL-u jedni buntowali się przy jazzie, drudzy przy rocku, metalu czy punku.

Moje drogi poszły w trochę innym kierunku. Gdy miałem lat naście, polowaliśmy z kolegą na stolik, który pojawiał się od czasu do czasu (nieregularnie, żeby milicja nie mogła go za łatwo namierzyć) na rogu ulic Starowiślnej i św. Anny. Sprzedawano z niego wydawnictwa niezależne, m.in. śpiewniki i kasety z nagraniami zespołu Kaczmarski/Gintrowski/Łapiński, solowe Jacka Kaczmarskiego, Zespołu Reprezentacyjnego, czy Lluisa Llacha. No i, rzecz jasna, próbowaliśmy je śpiewać.

I tu dochodzę do naszego buntowniczego wystąpienia. Chodziłem do bardzo czerwonego wówczas Technikum Elektrycznego nr 2 na os. Szkolnym. Żeby oddać intensywność czerwoności dodam, że gdy rozpoczynałem tam naukę, u szczytu schodów stało gipsowe popiersie Lenina (zniknęło nieoczekiwanie, gdy jakiś buntowniczy uczeń wydrapał mu „coś” na czole).

W naszej szkole, podobnie jak w większości innych, odbywały się co roku przeglądy artystyczne, w których regularnie wygrywały programy apelowe z okazji rocznicy rewolucji październikowej lub listopadowej. I oto pewnego roku – 88 lub 89 – nieoczekiwanie padł wynik ex aequo: pierwsze miejsce zajęł jeden z apeli i nasz program złożony z piosenek Kaczmarskiego, Gintrowskiego i Łapińskiego.

Nie piszę tego, żeby budować tu sobie jakąś opozycyjną kartę, ale żeby opowiedzieć o tym, jaką muzyczną formę przybrał nasz prywatny bunt.

Buntownicza wystawa

Do poniższych wspomnień skłoniła mnie zbliżająca się wystawa w Muzeum Nowej Huty, oddziale Muzeum Krakowa – „Bunt w systemie. Muzyczne przestrzenie wolności 1945–85” (wernisaż 22 lutego, wystawa czynna od 23 lutego). „Od rock’n’rolla po reggae, od bikiniarzy po punkowców, od Melomanów po T.Love Alternatiwe i Praffdatę, od Krakowa po Wybrzeże, od późnynych jazzowych

jam sessions po hałaśliwy festiwal w Jarocinie” – zapowiada ekspozycję jej kurator dr Zbigniew Semik, autor wystawy „Wańka wstańka. Nowohucki pomnik Lenina”. Osoba bardzo niezależna, wielbiciel punka. Byłem kilka lat temu, jeszcze gdy działało Muzeum PRL-u, przy narodzinach tego projektu. Bardzo więc jestem ciekawy, jak Zbyszek go rozwinął i zrealizował.

I jeszcze dwie buntownicze refleksje. Pierwsza dotyczy współczesnego pojmowania buntu. Kilka lat temu w Muzeum Nowej Huty zorganizowaliśmy spotkanie z udziałem byłych działaczy opozycji demokratycznej i współczesnych buntowników. Jego efekt mnie zaskoczył, bo okazało się, że starsi dziś panowie gotowi byli budować barykady, a ich współcześni odpowiednicy kalkulowali na zimno: bunt tak, ale w odpowiednim momencie, żeby przyciągnąć uwagę mediów.

Druga refleksja to tak właściwie pytanie do państwa: czy współczesna muzyka nadal ma w sobie tak duży potencjał buntu, czy też on z niej wyparował?

Jednym ze sposobów na wyrażenie buntu jest muzyka. W PRL-u jedni buntowali się przy jazzie, drudzy przy rocku, metalu czy punku.

Wyjątkowy klub rodzica!

Anna Latocha

Nowy klub to miejsce integrujące dzieci i młodzież z niepełnosprawnością słuchu i mowy, ich rodziców i opiekunów oraz słyszące dzieci oraz młodzież rodziców głuchych i rodzeństwo dzieci z niepełnosprawnościami.

Klub rozpoczął działalność pod koniec listopada ubiegłego roku. Prowadzi go Polski Związek Głuchych Oddział Małopolski. Oferta klubu obejmuje: rewalidację (rozumianą jako wsparcie w rozwoju podopiecznych z niepełnosprawnościami), rehabilitację, edukację (w tym pomoc w odrabianiu zadań), kulturę (kino, teatr, koncerty, muzea, wystawy itp.) czy podnoszenie sprawności w zakresie samoobstugi i czynności codziennych.

– Powołanie klubu jest odpowiedzią na ogromne zapotrzebowanie związane z organizacją na terenie naszego miasta miejsca, które zapewni wieloaspektowe wsparcie rodzicom i opiekunom dzieci z niepełnosprawnością słuchu i mowy. To miejsce, które łączy rehabilitację, rewalidację, edukację, kulturę, sport, turystykę oraz – co ogromnie ważne – integrację. To jednocześnie miejsce, w którym będą prowadzone zajęcia rozwijające różne umiejętności przydatne w życiu. Cieszę się, że powstała ta pozbawiona barier architektonicznych przestrzeń, gdzie w przyjaznej atmosferze zostały stworzone warunki do wspierania i rozwoju dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością słuchu i mowy – podkreśla Andrzej Kulig, zastępca prezydenta Krakowa, który 6 lutego wziął udział w oficjalnym otwarciu placówki.

W klubie prowadzone będą także działania zwiększające kompetencje rodziców dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością słuchu i mowy, jak i rodziców z niepełnosprawnością słuchu i mowy, w oparciu o poradnictwo i wsparcie pedagogiczno-psychologiczne.

Program współtworzony z adresatami oferty

Zajęcia zostaną opracowane we współpracy z adresatami działań klubu, w oparciu o ich potrzeby i pomysły oraz z uwzględnieniem dotychczasowych doświadczeń specjalistów Poradni Polskiego Związku Głuchych w Krakowie.

Do realizacji projektu została zatrudniona wykwalifikowana kadra pedagogiczno-psychologiczna. Wspierają ją opiekunowie mający doświadczenie w pracy z dziećmi

i młodzieżą z dysfunkcją słuchu i mowy oraz z niepełnosprawnościami sprzężonymi. Kadra wywodzi się ze Specjalistycznej Poradni Diagnostyki i Rehabilitacji Dzieci i Młodzieży z Wadą Słuchu PZG działającej przy ul. Lenartowicza 14 w Krakowie. Wsparciem będą również wolontariusze – przede wszystkim studenci.

Jak działa klub?

Z oferty klubu mogą korzystać mieszkający na terenie Krakowa rodzice z dziećmi (w wieku 0–24 lata) z wadą słuchu i mowy oraz dzieci i młodzież z wadą słuchu i mowy uczęszczające do krakowskich szkół integracyjnych, a także słyszące dzieci rodziców głuchych oraz rodzeństwo dzieci z niepełnosprawnościami.

Klub jest otwarty pięć godzin dziennie we wszystkie dni robocze (dwa razy w godzinach dopołudniowych i trzy razy w godzinach popołudniowych). Niektóre elementy programu, takie jak spotkania

integracyjne czy wycieczki, będą odbywać się w wybrane soboty – tak, by mogły z nich skorzystać również osoby, które na co dzień pracują w godzinach otwarcia klubu. Z szacunków wynika, że z oferty tego miejsca będzie korzystać ok. 100 beneficjentów miesięcznie.

Siedzibą klubu jest wynajęty lokal przy ul. Szlak 10. To dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i charakteru funkcjonowania klubu, a także pozbawiona barier architektonicznych przestrzeń o powierzchni ok. 83 m kw. Działalność klubu jest prowadzona w ramach zadania zleconego przez Miasto. Do 31 grudnia 2025 r. Kraków przeznaczy na ten cel 670 tys. zł.

Przypomnijmy, że przy ul. Bałuckiego 9 od października ubiegłego roku działa także klub dla dzieci i rodziców z niepełnosprawnością wzroku. Powstał on w ramach projektu realizowanego przez Miasto we współpracy ze Stowarzyszeniem Rodziców i Przyjaciół Dzieci Niewidomych i Słabowidzących „Nadzieja”. Dodatkowe informacje o klubie oraz informacje o ofercie i działaniach Miasta realizowanych przede wszystkim z myślą o mieszkańcach z niepełnosprawnościami można śledzić na stronie: krakow.pl/bezbarier.

6 lutego odbyło się oficjalne otwarcie placówki, choć miało ono całkiem nieoficjalny charakter / fot. Bogusław Świerzowski

Turniej „Rusz Głową”

Zapraszamy seniorów do udziału w turnieju! Przez 5 dni (26 lutego – 1 marca) w ponad dwudziestu CAS-ach będzie okazja do gry w brydża, szachy, scrabble, remika, planszówki itp. W tym roku po raz pierwszy zadebiutowała w Turnieju Rusz Głową nowa dyscyplina – Rummikub.

Udział w turnieju jest bezpłatny, obowiązują telefoniczne zapisy.

– *Gwarantujemy miłą atmosferę, skromny poczęstunek i dobrą rozrywkę w życzliwym gronie* – obiecuje Grażyna Konieczna, pomysłodawczyni i główna organizatorka zawodów, reprezentująca CAS Renesans. Warto podkreślić, że turniej prowadzony jest przez wolontariuszy.

Harmonogram rozgrywek – poniżej.

poniedziałek 26.02

10.30–14.00 Gry planszowe	CAS Senior w Centrum 12 265 65 53
10.30–12.00 Rummikub	CAS Długa 882 053 561
11.00–13.00 Scrabble	CAS Lemon 733 999 785
16.00–18.00 Gry planszowe	CAS Zielone 733 056640
16.30–18.00 VA BANK	CAS Dębniki 797 377 808

wtorek 27.02

10.00–14.00 Turniej brydża	CAS Renesans 660 065 729
10.00–13.00 Sudoku, gry stolikowe	CAS Uskrzydłone Wzgórza 504 690 454
14.00–17.00 Scrabble	CAS Nie Dzieli Nas Wiek 501 529 993
16.00–18.00 Quiz wiedzy wszelakiej	CAS Salwator 797 377 808
17.00–19.00 Rummikub	CAS Galicyjski 512 015 829

środa 28.02

10.00–13.00 Gry poznawcze	CAS Aktywni Razem 509 084 820
12.00–16.00 Turniej brydża	CAS Prądnik Biały 578 775 119
15.00–16.30 Łamigłówki	CAS Bronowice 605 261 515
14.00–17.00 Gry stolikowe	CAS Hała 100-lecia KS Cracovia 793 777 713
14.00–17.00 Turniej brydża	Willa Decjusza 508 688 474

czwartek 29.02

9.00–12.00 Remik	CAS Źródło 695 182 810
12.00–15.00 Puzzle	CAS Źródło 695 182 810
10.00–12.00 Szachy	CAS Długa 882 053 561
12.00–14.00 Scrabble	Super Senior 722 102 173
14.00–18.00 Turniej brydża	Seniorpedia 601 457 888

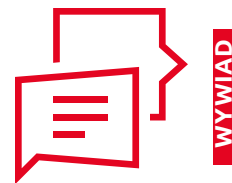
piątek 01.03

9.00–12.00 Scrabble	CAS Uskrzydleni Wiekami 511 200 011
9.00–11.00 Scrabble	CAS Bonarka 607 552 425
10.00–11.30 Sudoku, krzyżówki	CAS Fruwająca Ryba 794 387 527
10.00–12.00 Rummikub, remik	CAS Pracownia Inicjatyw 576 188 983
10.00–12.00 Gry stolikowe	CAS Podgórze 578 743 296
12.00–14.00 Rummikub	CAS Miechowity 505 121 239

Artur Buszek

wiceprzewodniczący Rady Miasta Krakowa. Pracuje w Komisjach Rady Miasta Krakowa: Dialogu Obywatelskiego (Przewodniczący), Infrastruktury, Rodziny, Polityki Społecznej i Mieszkalnictwa, Główniej (wiceprzewodniczący), Kształtowania Środowiska, Do spraw przygotowania referendum lokalnego

Nad dialogiem trzeba pracować

O trudnej sztuce dialogu obywatelskiego opowiada w rozmowie z Ryszardem Kozikiem wiceprzewodniczący Rady Miasta Krakowa Artur Buszek.

Jak przewodniczący Komisji Dialogu Obywatelskiego RMK ocenia poziom tego dialogu w mieście?

Artur Buszek: Miasto ma narzędzia do angażowania mieszkańców w partycypację, jak chociażby inicjatywa lokalna, która moim zdaniem jest jednym z najprężniej rozwijających się instrumentów. Jest też wiele innych form, które z jednej strony powodują tę realną zmianę dla lokalnych społeczności, a z drugiej są narzędziem obywatelskiej edukacji. Mamy budżet obywatelski, który jest dużym projektem, choć niestety obciążonym wieloma problemami. Nie wszystkie wynikają ze strony Miasta, ale też np. z zapisów ustawowych na szczeblu krajowym. Dysponujemy, co prawda, szerokim instrumentarium i obserwujemy spory rozwój partycypacji w mieście i coraz większą aktywność na tym polu mieszkańców. Jednocześnie mamy jednak do czynienia z pewnym kryzysem zaufania mieszkańców do miasta i jego władz.

Jak zatem rozkładają się Pana zdaniem „winy” pomiędzy Miastem a mieszkańcami?

AB: W takiej sytuacji zawsze trzeba zakładać, że większa część odpowiedzialności spoczywa na Mieście. Część problemów wynika np. z braku komunikacji między jednostkami miejskimi i silosowości urzędu, co z kolei przekłada się też na problemy komunikacyjne z mieszkańcami. Z pewnością dużo mamy do poprawienia. Nad dialogiem trzeba pracować nieustannie. I nie będzie niestety tak, że przyjdzie nowa władza i od razu wszystko się poukłada. Problemem jest też fakt, że aktywizm czasem miesza się z lokalną polityką. To także utrudnia prowadzenie dialogu. Nietatwo w tym wszystkim dostrzec prawdziwe zaangażowanie i czasem nie sposób wskazać, o co komu w tym wszystkim chodzi.

Czasem też chyba jest problem z przełożeniem ustaleń z konsultacji na późniejsze działania. Mamy przykład Wesołej, w wypadku której konsultacje uchodziły za wzorcowe. Niestety później, ni stąd ni zowąd pojawiła się oferta sprzedaży jednego z budynków. To nie przekłada się na zaufanie tych, z którymi konsultowano.

AB: Osoby, które uczestniczą w konsultacjach, ale nie widzą tak naprawdę ich realnego efektu, nie czują, że ich zdanie ma znaczenie i do kolejnych konsultacji nie przystępują. Niestety, jeżeli mówimy o konsultacjach, to liczniej biorą w nich udział grupy protestu, występujące przeciw czemuś. Osoby popierające proponowane zmiany często je odpuszczają, bo zakładają, że skoro dana kwestia jest procedowana, to zapewne władze Miasta załatwią ją do końca. Dlatego umiejętnie trzeba dobierać temat i sposób przeprowadzania konsultacji,

a czasem sięgać po inne narzędzia, np. narady lub panele obywatelskie. Chodzi o to, aby efektem konsultacji nie był jednostronny przekaz. Następnym krokiem jest realizacja zapisów konsultacji. Mieszkańcy, aby w nie się angażować, muszą dostrzegać sprawczość swojego zaangażowania. Widać to właśnie na przypadku Wesołej. W wyniku konsultacji ustalono jednoznacznie, że powstanie tam dzielnica kultury i wypoczynku dla okolicznych mieszkańców, bez hoteli, kasyn i wyprzedaży nieruchomości. Sygnał o chęci sprzedaży jednego z budynków na pewno podważył zaufanie do Miasta.

Przed Gminą stoi teraz duże wyzwanie związane ze Składem Solnym. Odbłyło się już zresztą w tej sprawie spotkanie, które przerodziło się w forum krakowskiej kultury. Sytuacja jest skomplikowana, bo z jednej strony mamy projekt kulturalny, którego realizację zapowiadano już dawno, a z drugiej strony artystów i aktywistów, którzy się tam poczuli u siebie i nie chcą tego miejsca opuścić.

AB: Spodobało mi się to, co napisał Robert Piaskowski po tym spotkaniu. Podkreślał, że artyści ze Składu Solnego są podmiotem, a nie przedmiotem, który można ot tak przenieść na Wesołą, co sam wcześniej proponował. Rozwiązanie sporu musi zostać wypracowane w dialogu z tą społecznością, w porozumieniu i zaufaniu do siebie obu stron. Trzeba też pamiętać, że to miejsce wcześniej czy później, bez względu na to, czy powstanie tam Centrum Literatury i Języka „Planeta Lem”, będzie wymagało gruntownego remontu, co także będzie oznaczało dla artystów czasową wyprawkę. Jeśli nie odzyskają zaufania do Miasta, to nawet taka chwilowa zmiana miejsca na czas remontu może być dużym wyzwaniem dla Miasta i tej społeczności.

Jakie największe wyzwania dotyczące dialogu społecznego staną przed nową Radą Miasta Krakowa i komisją, której Pan obecnie przewodniczy?

AB: Dialog z mieszkańcami i partycypacja to domeny, o które ciągle trzeba dbać i je rozwijać. Dla Rady i Prezydenta przyszłej kadencji w dziedzinie dialogu na pewno istotne będą takie punkty jak rozwój budżetu obywatelskiego, który moim zdaniem powinien wejść na szczebel wyżej, jeżeli idzie o deliberację. Być może też będziemy sięgać częściej po inne narzędzia, jak np. narady obywatelskie. Kolejna kwestia to współpraca Miasta z organizacjami pozarządowymi i grupami nieformalnymi. Jednym z często zgłaszanych postulatów jest rewizja polityki lokalowej dla organizacji pozarządowych. Ze względu na brak dostępnych nieruchomości to będzie niewątpliwie duże wyzwanie.

Kradzież u pana **Wojciecha Kossaka**

Michał Kozioł

Wojciech Kossak cieszył się ogromnym szacunkiem, a także wielkim zainteresowaniem – i to nie tylko w Krakowie. Był przecież wybitnym artystą malarzem, jak również osobą publiczną. Dlatego wszystko, co dotyczyło Kossaka oraz całej rodziny Kossaków, z wielką radością powtarzano i przekazywano z ucha do ucha, a krakowska prasa skrupulatnie odnotowywała kolejne „kossakowskie” sensacje.

Na początku 1908 r. krakowian zbulwersowała informacja o kradzieży, która miała miejsce w pracowni Wojciecha Kossaka. Poczytana „Nowa Reforma” 18 stycznia zamieściła na ten temat tylko krótką notatkę: „Z pracowni obrazów znanego artysty malarza Wojciecha Kossaka na placu J. Kossaka skradli nieznanymi sprawcy kilkanaście obrazów i szkiców, wartości kilkuset koron. O kradzież tę podejrzany jest służący p. Kossaka, który w tych dniach zbiegł bez śladu”.

Kradzież obrazów

Tego samego dnia konserwatywny „Czas” donosił: „Kradzież obrazów i szkiców. Policja wykryła, że z pracowni Wojciecha Kossaka, przy placu Juliusza Kossaka, wykradzono obrazy i szkice i sprzedano handlarzom. Policja odebrała już 9 skradzionych obrazów i szkiców; niektóre z nich są większej wartości 600 i 800 koron, a pozbywane były za drobne kwoty kilkudziesięciu koron. O kradzież podejrzany jest były służący artysty-malarza”.

Na kolejne sensacyjne wiadomości przyszło poczekać czytelnikom krakowskiej prasy do 20 stycznia. Tego dnia „Nowa Reforma” doniosła:

***Akt oskarżenia zarzucą
podsądnym przywłaszczenie
kilkunastu szkiców autorstwa
poszkodowanego artysty,
jego portretu pędzla Jacka
Malczewskiego, a przede
wszystkim czternastu
fragmentów pochodzącej
z 1896 r. panoramy „Berezyna”.***

„Kradzież obrazów. W sprawie kradzieży obrazów z pracowni Wojciecha Kossaka dowiadujemy się jeszcze następujących szczegółów: Podczas nieobecności p. Kossaka w Krakowie zginęło z jego pracowni kilkanaście cennych dzieł, które policja odnalazła u kilku tutejszych handlarzy obrazów. Kradzieży dopuszczać się były służący p. Kossaka i późniejszy jego model, Jan Sala, który za pośrednictwem dwóch młodzieńców, niewiedzących o nieprawym pochodzeniu obrazów, sprzedawał je za bezcen. I tak np. szkic konia i jedno studium sprzedano za 5 koron, portret ks. Poniatowskiego za 70 koron, portret

Wojciecha Kossaka malowany przez Malczewskiego, portret Napoleona, szkic Berezyny i 2 główki razem za 44 korony. Sala, główny sprawca kradzieży, zbiegł z Krakowa i jest poszukiwany przez władze”.

Kolejne wieści

Obszerniejsza relacja ukazała się w „Czasie”: „Tanie obrazy. Onegdaj donieśliśmy, że tutejsza dyrekcja [policji] wykryła kradzież obrazów z tutejszej pracowni Wojciecha Kossaka. Kradzieży dopuszczać się jeden z modeli, Jan S., zbiegły z Krakowa; obrazy sprzedawał za pośrednictwem dwóch młodych ludzi, działających, jak się okazało, w dobrej wierze i niewiedzących, skąd obrazy pochodzą. Obrazy kupowali tutejsi izraelscy specjaliści handlarze po bardzo niskich cenach. Właścicielka antykwarni przy ulicy Szpitalnej Debora S. kupiła np. szkic konia zabitego, szkic kaplicy Sowińskiego, portret Chtapowskiego za 5 kor., a na drugi dzień odsprzedała drugiemu handlarzowi za 40 kor. Drugi handlarz Salomon S., nabył portret Wojciecha Kossaka, pędzla Jacka Malczewskiego, portret Napoleona, pejzaż Berezyny oraz konia i 2 głowy Chińczyków za 44 kr. Obrazy odebrano i zwrócono właścicielom”.

Następnego dnia niezawodny „Czas” zamieścił obszerniejszą informację na temat obrazów. Brzmiała ona tak: „Kradzież obrazów. Donieśliśmy o kradzieży obrazów i szkiców, spełnionej na szkodę p. Wojciecha Kossaka. Wczoraj zgłosił się do dyrekcji policji Jan S., który pełnił obowiązki modela i podał, że z powodu nieobecności w Krakowie p. Kossaka nie miał pieniędzy i dlatego postanowił parę obrazów zastawić aby je potem wykupić, tymczasem pośrednicy wbrew jego intencji obrazy sprzedali. Jana S. zatrzymano w areszcie”.

Passa złodziejstwa

Natomiast „Nowa Reforma” pokusiła się o swego rodzaju podsumowanie afery „obrazowej”: „Nadmienić przy tym należy, że

Kossakówka w 1936 r. / fot. archiwum NAC

znanego artystę prześladowuje nieszczęście do złodziei, gdyż czytamy w dzisiejszym »Kurierze Warszawskim«, że w Salonie sztuk pięknych Kulikowskiego w Warszawie wczoraj nieznaną złoczyńca w godzinach południowych wyciął obraz W. Kossaka pt. »Ordynans« i nieopstrzeżenie ze skradzionym malowidłem wyszedł z wystawy. Obraz, wielkości 54x42 ½ cm., przedstawia ułana polskiego, przedzierającego się przez piechotę nieprzyjacielską. Za wyśledzenie kradzieży Salon Kulikowskiego ogłasza nagrodę pieniężną w kwocie 50 rubli”.

„Głos Narodu”, niedarzący sympatią antykwariuszy ze „Szpitalki”, podał nazwiska handlarzy, którzy „skradzione obrazy i szkice nabyli za bezcen”. Byli do Seiden, Immerglük oraz Schmaus. Wszyscy trzej twierdzili, że „kupowali bez złej myśli”, czyli w dobrej wierze.

Sprawność galicyjskiego wymiaru sprawiedliwości zdumiewa. Kradzież stwierdzono w połowie stycznia. Rozprawa przed sądem przysięgłych odbyła się 26 lutego. Trybunałowi przewodniczył radca Kulikowski, oskarżał prokurator Rychlik, jako obrońcy wystąpili mecenas Jendl i Zakrzewski. Obecność dwóch obrońców była w pełni uzasadniona. Na ławie zasiadli bowiem dwaj oskarżeni, czyli wspomniany już wyżej, liczący dwadzieścia siedem lat Jan Sala, służący i model Wojciecha Kossaka, oraz dwudziestoletni przyjaciel Sali Władysław Schneider.

Lojalność i brak lojalności

Akt oskarżenia zarzucał podsądnym przywłaszczenie kilkunastu szkiców autorstwa uszkodzonego artysty, jego portretu pędzla Jacka Malczewskiego, a przede wszystkim 14 fragmentów pochodzącej z 1896 r. panoramy „Berezyna”. To wspólne dzieło Fałata i Kossaka, w którego powstawaniu uczestniczyli także Piotrowski, Pułaski, Schönchen, Stanisławski oraz Wywiórski, od pewnego czasu „złożone w dziedziczu towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w odpowiednich pakach; tam zachodził Jan Sala, znany jako służący, a następnie model Wojciecha Kossaka, otwierał paki i z płótna wycinał albo całość (!) stanowiące pejzaże, albo figury ludzkie lub konie”. Akt oskarżenia szacował wartość skradzionych dzieł na dość znaczną kwotę ok. 5 tysięcy koron.

Plac Kossaka / fot. Jan Graczyński

Podczas rozprawy oskarżony Sala zachował się nielojalnie wobec kolegi. Przyznając się do kradzieży, twierdził jednocześnie, że „działał pod namową Schneidra”, czemu oczywiście ten przeczył. Natomiast bardzo lojalnie wobec swojego byłego pracownika zachował się uszkodzony artysta. Przede wszystkim zakwestionował znajdującą się w akcie oskarżenia wycenę. Jego zdaniem wartość przywłaszczonych przedmiotów nie przekraczała tysiąca koron. Podkreślał, że Sala, który ze swoim chlebodawcą jeździł do Wiednia i Monachium, „zawsze sprawował się nienagannie”. Nie zgłaszał też żadnych roszczeń finansowych, bowiem, jak twierdził, zwrócono mu wszystko.

Na mocy werdyktu przysięgłych sąd wydał wyrok, skazujący Jana Salę na cztery miesiące ciężkiego więzienia, obostrzonego postem co tydzień. Władysława Schneidera uwolniono.

Kalendarium krakowskie

21 lutego 1945

„Jak się dowiadujemy, Urzędy pocztowe w Krakowie przyjmują już od kilku dni telegramy prywatne”.

22 lutego 1903

„Szczenięta cettery (!) angielskie do sprzedania. Wiadomość w handlu broni Józefa Splichala Kraków, Sławkowska 16”.

23 lutego 1911

„W rzeźni miejskiej skradziono na szkodę radcy miejskiego Józefa Bialika pół wieprza, wartości ponad 100 koron”.

25 lutego 1982

„Brak ludzi do pracy to główny problem, z którym boryka się Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania”.

27 lutego 1945

Zebranie informacyjne członków i sympatyków Sekcji bokserkiej K.S. Cracovia, godz. 16, ul. Grodzka 34.

29 lutego 1980

Spisy wyborców sprawdziło 70,9 proc. uprawnionych do głosowania.

1 marca 1939

Policja aresztuje Annę J. z Prądnika Czerwonego za kradzież dywanu w Kościele oo. jezuitów.

2 marca 1899

„Dr Nieć, Franičevic i Pavičić w Krakowie, Rynek Nr. 25, polecają znane z dobroci wina wyspiańskie białe i czerwone”.

3 marca 1981

„Rada Państwa PRL wyraziła zgodę na utworzenie Komisji Rewaloryzacji RN z uwagą na znaczenie odnowy zabytków dla kultury narodowej”.

5 marca 1988

„Kto weźmie szalety w ajencję?”

Kraków dąży do neutralności klimatycznej / fot. Jan Graczyński

Pakt dla klimatu

Małgorzata Malina

To miejska inicjatywa wspierająca dążenie Krakowa do uzyskania neutralności klimatycznej. Do współpracy zapraszamy przedsiębiorców, instytucje publiczne, organizacje społeczne i środowiska naukowe.

Postępujące zmiany klimatyczne dotyczą miasta na całym świecie, w tym także i Kraków. Ich skutkiem jest znacznie częstsze występowanie ekstremalnych zjawisk pogodowych. Są to np. fale upałów, uniemożliwiające normalne funkcjonowanie, czy tropikalne noce, podczas których temperatura nie spada poniżej poziomu umożliwiającego zdrowy sen. To także zalewające ulice gwałtowne deszcze nawalne czy huraganowe wiatry. Wszystkie one mają niszczący wpływ na samopoczucie i zdrowie mieszkańców, w szczególności na dzieci i osoby starsze. Narażona też jest miejska infrastruktura, zarówno ta wchodząca w skład majątku Gminy, jak i będąca własnością prywatną.

Aby te negatywne skutki ograniczyć, Kraków od lat prowadzi wszechstronne działania proklimatyczne: np. inwestuje w ogólnodostępne tereny zielone, modernizuje budynki użyteczności publicznej czy powiększa tabor niskoemisyjnego transportu publicznego.

Aby neutralność klimatyczna Krakowa stała się faktem, potrzebne jest jednak zaangażowanie wszystkich podmiotów działających na terenie miasta: przedstawiciele biznesu, nauki, organizacji społecznych czy wreszcie samych mieszkańców. Temu właśnie służy powołana w 2022 r. inicjatywa Pakt dla klimatu.

Miasto zaprasza do niej wszystkich, którzy chcą aktywnie przyczynić się do tego, aby Kraków był przyjaznym, zielonym i czystym miejscem, gwarantującym mieszkańcom wysoką jakość życia. Po to także, aby nasze miasto rozwijało się w sposób zrównoważony, dążąc do dobrobytu gospodarczego w harmonii ze środowiskiem naturalnym i z uwzględnieniem potrzeb przyszłych pokoleń.

Zaproszenie do Paktu dla klimatu spotkało się z życzliwym przyjęciem lokalnej społeczności. Jak dotychczas do tej inicjatywy przystąpiły następujące podmioty:

1. ASTOR
2. AstraZeneca
3. BP
4. BWI Group
5. CANAL+
6. Columbus Energy
7. Konfederacja Lewiatan
8. Krakowski Park Technologiczny
9. Shell
10. SIG
11. Uniwersytet Ekonomiczny
12. Uniwersytet Rolniczy

Partnerzy przystępujący do Paktu dla klimatu deklarują podjęcie działań na rzecz ograniczenia globalnego ocieplenia, a także przyjęcie długofalowej strategii klimatycznej i działanie w jej ramach. Podmioty, które już zaproszenie do Paktu przyjęły, będą wspierać samorząd m.in. w opracowywaniu tworzonego właśnie Kontraktu klimatycznego. Przedstawiciele sygnatariuszy Paktu podzielą się również swoją wiedzą i doświadczeniem, biorąc aktywny udział w pracach Zespołu Doradczego Portfela projektów Zeroemisyjny Kraków.

Więcej o Pakcie dla klimatu można przeczytać na stronie: klimat.krakow.pl. Znajdują się tam także informacje opracowane przez Partnerów, dotyczące sprawdzonych i rekomendowanych przez nich proklimatycznych praktyk.

Chętnych do przystąpienia do Paktu dla klimatu zapraszamy do kontaktu z Wydziałem Gospodarki Komunalnej i Klimatu UMK: e-mail: gk.umk@um.krakow.pl, tel. + 48 12 616-65-25.

KONKURS **CZYTELNIK ROKU 2024**

Zgłoś udział i odbierz Paszport Czytelnika!
Wypożyczaj książki i audiobooki
w Bibliotece Kraków!
Zdobądź tytuł Czytelnika Roku!

Więcej informacji na
www.biblioteka.krakow.pl

BIBLIOTEKA KRAKÓW • INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

ZAJEZDZIA przy ul. św. Wawrzyńca 15

STREFA **NOWE** GODZINY OTWARCIA KLOCKÓW

w Muzeum Inżynierii i Techniki

Rezerwacja dla grup: od wtorku do soboty w godz. 9:00–17:00, tel: 12 428 66 00 wew. 11, rezerwacja@mit.krakow.pl

Przestrzeń przeznaczona dla dzieci wypełniona wielkimi, kolorowymi klockami. Można z nich budować naprawdę skomplikowane konstrukcje. To miejsce, które poszerza granicę wyobraźni dzieci i stwarza okazję do **rodzinnego spędzenia czasu**.

Zapraszamy też grupy zorganizowane.

Szczegóły na stronie mit.krakow.pl/zajecia

Tu żyje się europejsko

Zapraszamy na dni otwarte

2
marca

Zajezdnia autobusowa
Wola Duchacka, ul. Sławka 10
Pałac Krzysztoforów,
Rynek Główny 35
Rynek Podziemny,
Rynek Główny 1
Muzeum Podgórze,
ul. Limanowskiego 51
Muzeum i Centrum Ruchu
Harcerskiego, ul. Forteczna 28
Apteka Designu,
ul. Kopernika 19a

3
marca

Zajezdnia tramwajowa
Podgórze, ul. Brożka 3
Pałac Krzysztoforów,
Rynek Główny 35
Rynek Podziemny,
Rynek Główny 1
Muzeum Podgórze,
ul. Limanowskiego 51
Muzeum i Centrum Ruchu
Harcerskiego, ul. Forteczna 28

9
marca

Muzeum Fotografii w Krakowie
MuFo, ul. Rakowicka 22a
oraz ul. Józefitów 16
Muzeum Sztuki Współczesnej
w Krakowie MOCAK,
ul. Lipowa 4
Nowohuckie Centrum Kultury,
al. Jana Pawła II 232

10
marca

Muzeum Fotografii w Krakowie
MuFo, ul. Rakowicka 22a
oraz ul. Józefitów 16
Muzeum Sztuki Współczesnej
w Krakowie MOCAK,
ul. Lipowa 4
Nowohuckie Centrum Kultury,
al. Jana Pawła II 232

16
marca

Pałac Krzysztoforów,
Rynek Główny 35
Rynek Podziemny,
Rynek Główny 1
Muzeum Podgórze,
ul. Limanowskiego 51
Muzeum i Centrum Ruchu
Harcerskiego, ul. Forteczna 28
Centrum Edukacji Ekologicznej
„Symbioza”, al. Żubrowa 15
Centrum Kultury Podgórze,
ul. Sokolska 13

17
marca

Pałac Krzysztoforów,
Rynek Główny 35
Rynek Podziemny,
Rynek Główny 1
Muzeum Podgórze,
ul. Limanowskiego 51
Muzeum i Centrum Ruchu
Harcerskiego, ul. Forteczna 28
Centrum Edukacji Ekologicznej
„Symbioza”, al. Żubrowa 15
Fort Borek,
ul. Forteczna 146

23
marca

Ekospalarnia Kraków,
ul. Giedroycia 23
Muzeum Inżynierii i Techniki,
ul. św. Wawrzyńca 15
Klub Kultury Mydlniki,
ul. Bałicka 289
Klub Kultury „Łokietek”,
ul. Łokietka 267
Klub Kultury „Wola”,
ul. Królowej Jadwigi 215
Klub Kultury „Przegorzały”,
ul. Kamedulska 70

24
marca

Ekospalarnia Kraków,
ul. Giedroycia 23
Muzeum Inżynierii i Techniki,
ul. św. Wawrzyńca 15
Centrum Kultury Dworek
Białoprądnicki, ul. Papiernicza 2